

6. Az élelmi cikknek az állomáshoz tartozó helyiségekbe való eluvarozására nézve, a feltételi fűzel XVII. pontja értelmében, külön ajánlat teendő, mert különben feltételezték, hogy az eluvarozás a követelt szállítási árban már bennefoglaltatik. Ha az eluvarozásra többen egyenlő árak mellett ajánlkoznak, akkor ezek közül az, ki az illető cikket szállítását elnyerte, előnyben részesül.

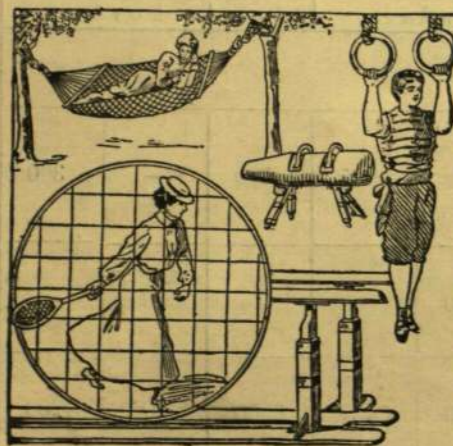
7. Az ajánlkozók a hadigazgatásnak ajánlatuk elfogadása iránti nyilatkozata tekintetében lemondanak az 1875. évi XXXVII. törvényczikk 314. és 315. §-ában valamely ajánlat elfogadása iránti nyilatkozatra nézve megállapított határidőnek betartásáról.

8. Az ajánlattevők felhívtnak ajánlatukban arra nézve is nyilatkozni, vajjon készek-e az ajánlatokban foglalt árak és feltételek mellett a m. kir. honvédség szükségletét is szállítani, ha a m. kir. honvédség illetékes hatóságai részéről ezen szállítások óhajtatnak.

9. Miután a legelőnyösebb ajánlatoknak jóváhagyása egy év tartamára a hadtest hadbiztoságra ruházottatik át, tehát az erre vonatkozó ajánlatok, nyilatkozatok stb.-nek közvetlen felterjesztése a közös hadügyminiszteriumhoz — mint teljesen czélraltalan — kerülendő, mivel az ilyen beadványok a hadtest hadbiztosághoz való küldéssel járó idővesztés miatt az illető biztosító tárgyaláson rendszeren nem vehetők figyelembe.

Kelt Budapest, 1905 szeptember 12-én.

A cs. és kir. 4. hadtest hadbiztosága.

Alapított 1878. Telefon 15-56.

Tornaeszköz,

valód angol tennis játék, függő-ágy, háló, tekejáték, zsák, ponyva és fehér kenderkötél legolcsóbb megbízható beszerzési forrása

Seffer Antal

sporteszközök és kötélgyártó-telepe Budapest, IV., Károly-utca, boltsz. 12. (Központi városaház épülete.) Képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve. 10699

PARÁDI ÜVEGGYÁR RAKTÁRA

GÖRÖG ISTVÁN

BUDAPEST M. ker. Kossuth Lajos utca 15. sz.

Nagy választék mindenféle üvegekben, Asztali készletek stb.

Igen jutányos árakon.

KIRNER JÓZSEF előda Pirk J. postakövés. (Alapított 1808. évben.) BUDAPEST IV., Bécsi-u. 2. gyár Kössa-u. 7. Dísos állított raktár legújabb szerkezettel Kettős vadász-fegyverekből, golyófogó verék, amerikai Winchester serétes kovács-fegyverek, forgópisztolyok, szalonígyverek és pisztolyok, tülfények és vadász-szerekből, melyek jóságért kereskedik. 10846

A BALASSA-féle világhírű valódi angol 10843

Ugorkatej

Ara 2 korona. Ugorka-zsappan 1 korona. Poudre 2 korona és 1.30. Ugorka-Crémé 2 korona. Kapható minden gyógyszerárban és drogueriarban. Főszékhely: BALASSA gyógytára Budapest-Erzsébetfalva.

INDRA TEA

A világ legjobb teája. — Mindenütt kapható. Indra Tea Import Company, Triest.

Olcsó cseh ágytoll!
5 kilo: új foszlott 9,00 K, jobb 12 K, fehér-pehelypaha foszlott 18 K, 24 K, hóhéber pehelypaha foszlott 30 K, 36 K Szállítás portmentes, utánvétel. A kiserelés és visszavétel portmentesítés ellenében megengedtetik. 3325
Benedikt Sachsel, Lobes 60. Post Pilsen, Böhmen.

Vértess-éle Sósorszesz Minden háznál szükséges.

Somatose

HÚS-FEHÉRJE.
Legkimagaslóbb, étvágygerjesztő és izom-erősítő szer. 10944
Kapható gyógyszerárban és drogueriarban.

Kocsi-gyártás. 11186
Budapesti kovács- és kocsigyártó-ipartestület védnöksége alatt álló Kocsi Árucarnok-Szövetkezet, Budapest, VII., Kerepesi-út 72. Ajánl mindennemű hintőkocsit.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban, Budapest, Egyetem-u.4.

GRIES

Bozen mellett Szálloda-pensio SONNENHOF.

Elsőrangú ház, nagy, szellős és napos szobák erkélyekkel és terraszokkal, kb. 100 ágy, szép étterem és kényelmes társalgó helyiségek. Villanyvilágítás az egész házban, fűtött folyosók és fűtött viz-klozetek, lift, fürdők, híres nagy park a ház mellett. Évad szept. 1-től bezárólag jun. 1-ig. Szobák ára 8 K-tól feljebb, gyermekek és szolgák részére megengedés szerint. A szállodával kapcsolatos melléképületben gyógy- és fűdőintézet, orvos háznál van.

VADKÁROK ELLEN!

Bámulatos olcsó kerítések.

Szülőbirtalmak figyelmébe! Mezőgazdák figyelmébe!

HAIDEKKER SÁNDOR

sodronyszövet-, fonat- és kerítésgyára Budapest, VIII., Üllői-út 48. szám.

Ajánlja kizárólagosan **Hungária sodronyfonatát** mint a legcélzerűbb és legolcsóbb kerítés anyagot, mely előnyével fogva felülmúl minden eddig alkalmazott sodronykerítést. Ezen a szülő-gazdaságra nézve rendkívül fontos találmány előnyei: Olcsóság!

Horganyozott vassodronyból (nem kell befesteni): körülbelül 5 centiméter lyukbőséggel, készletben: 1 és 2 méter magasságban valamennyiből, 1-50 méter magasságban 2 1/2 és 3-8 milliméter dróterősségekkel.

Sodronyerősség: 1 1/2 1 1/4 1 1/8 1 1/2 2 1/2 2 1/2 2 3/8 mm.
Ár □-méterenkint: 40 48 56 64 72 80 100 120 fillér.

Körülbelül 3x5 centiméter (hosszuk) lyukbőséggel: készletben: csakis 1 méter magasságban valamennyi dróterősségben.

Sodronyerősség: 1 1/2 1 1/4 1 1/8 1 1/2 2 1/2 2 1/2 2 3/8 mm.
Ár □-méterenkint: 58 66 74 82 96 110 130 150 fillér.

Geomagolás, földszel és kezelési költségek: □-méterenkint 1 fillér, de egy küldemény-nél legfeljebb 50 fillér.

Célszerűség: A fonat elegendő súrú lévén, még apró állat áthatolását is megakadályozza; felső és alsó széllel pedig tehető, tehát az átmenést megnehezíti. A fonat által nagy az ellenálló képessége; a keresztirányban futnak, miközben szorosan tömörülnek egymáshoz, így a kerítés ellenálló képessége is nagy.

Könnyű a kezelése: Kézrel meghurva, egyszerűen a fűdőköz szegésnél horganyozott kettős szegőkkel, a fonat sima és foszós marad. Nagy előnye a fonat foszósága; a mi lehetővé teszi azt, hogy a fonat bármikor lemosható és más helyen ismét felhasználható. A fonat szorosan tömörül, így a szorított sodronyok, császár- és alkalmassága főlegesen. A fonat fölött egy-két sor tűskesodrony alkalmazása, a kerítés teljesebbé teszi megmagasítható. — A tűskés sodrony méterenkint 6 fillér.

Számos elismerőlevél áll rendelkezésre. Árjegyzék ingyen és bérmentve. — Jutányos, pontos és gyors kiszolgálás.

41. SZ. 1905. (52. ÉVFOLYAM.) SZERKESZTŐ HOITSY PÁL. FŐMUNKATÁRS MIKSZÁTH KÁLMÁN. BUDAPEST, OKTÓBER 8.

Szerkesztőségi iroda: IV. Reáltanoda-utca 5. Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4. Előfizetési feltételek: Egész évre 16 korona. Félévre 8 korona. Negyedévre 4 korona. A «Világkrónika»-val negyedévenként 80 fillérrel több. Külföldi előfizetésekre a postailag meghatározott viteldíj is csatolandó.

A BÉCSI MAGYAR HÁZ.

AZ OSZTRÁKOKNAK néhány esztendő óta van házuk Budapesten. Szép, előkelő palota az Akadémia-utcában. Az osztrák delegáció számára épült, a melynek azelőtt nem volt hajléka a magyar fővárosban. Ha Budapesten tárgyaltak a delegációk, az osztrák delegátusok a Hungária-szálló nagytermében tanácskoztak, a hol farsang évadján tánczó párok járkák a keringőt, meg a csárdást.

Ebben a dologban mi magyarok megelőztük az osztrákokat. A magyar nemzet sokkal, de sokkal előbb volt háziúr Bécsben, mint az osztrák császárság Budapesten. Egyszerűen azért, mert a magyar politikusoknak régebb idő óta kellett — a mint hogy ma is kell — Bécsbe járniok, mint az osztrákoknak Budapestre. És sűrűbben is kellett, a mint hogy sűrűn kell még ma is. Nagy idők óta, közel száznegyven esztendeje ott áll az osztrák császár rezidenziájának belső városában, az előkelő Bankgasseban a Magyar Ház egyszerű, ódon, de pompás, díszes, úriás berendezésű kétemeletes épülete. Tanuja, kerete sok fontos és nevezetes politikai eseménynek.

Valamikor a magyar kancellária palotája volt. Azután főhercegi palota lett belőle. Most a mellett, hogy a legcsodásabb miniszteriumok egyikének, a felség személye körüli miniszteriumnak a széke, helyet ad falai között a magyar delegáció tanácskozásainak is. De azonkívül, hogy innen expediálják az ordókat és egyéb fejedelmi kitüntetések és itt szavazzák meg az ágyúkra, hadihajókra való milliókat, még más nevezetessége, rendeltetése is van az ódon palotának.

Ebben szoktak ugyanis megszállani a magyar kormányfőriak, ha Bécsbe szölitja őket a dolog. A magyar nemzet gondoskodott róla, hogy minisztereinek ne kelljen fogadóba menniök Bécsben. A Magyar Házban kényelmesen berendezett szobák várják őket. Itt húzzák-vetik a frakkot, mikor kihallgatásra mennek a közeli Burgba és mikor onnan visszatérnek a magyar miniszterelnökök, miniszterek. A friss miniszterelnököknek is, a bukott miniszterelnököknek is ide vezet az első útja a császári palotából. Az egyik hozza a frakkját, a másik — viszi. A frakkon ez nem igen látszik meg, a viselőjén alkalmasint már inkább.

A «MAGYAR HÁZ» BÉCSBEN.

Koller utólagi fényképe.

GRÓF CZIRÁKY BÉLA.

beszélhetnek. És a kegyelmes urak állítólag nem mindig ilyenkor a — legszomorúbbak.

Szállásadó tisztét a bécsi Magyar Ház mostanában ugyancsak sűrűn teljesíti. A magyar miniszterelnököknek sokat kell Bécsbe járniok. Már pedig, azt mondják, hogy magyar miniszterelnökök annál rosszabb alvása esik itt, menél sűrűbben kell megvetni az ágyát.

GRÓF CZIRÁKY BÉLA.

A király kevés idővel ezelőtt gróf Cziráky Bélát bizta meg azzal a feladattal, hogy a magyar országgyűlés többségének meghatalmazottai tárgyalásokat folytasson. E tárgyalások tudvalevőleg semmi sikerre sem vezettek, s bizonyára nem Cziráky személyiségén múlt, hogy így történt a dolog. Mert ámbár évek sora óta Bécsben él, magas udvari méltóságot tölt be, megmaradt mégis jó magyarnak, jó hazafinak.

A politikai életben gróf Cziráky Béla nem most szerepel először. Egészen fiatal korában hivatalt vállalt a belügyminiszteriumban, aztán Fejér vármegyének lett a főispánja. Mint ilyen azzal vált ki, hogy teljes figyelmében részesítette a községi bajok orvoslását, s hogy a választások kortes izelmeibe egyáltalában nem avatkozott. Mikor Székesfehérváron boldogult gróf Károlyi Gábor lépett fel képviselőnek, s azt követelték tőle, hogy ellenjelölje, Szögyény-Marich Géza mellett korteskedjék, megtette tréfából, hogy a vendéglőst, a kinél étkezni szokott, kiküldte a választás napján a szőlőbe, s eldicskedett vele, hogy ime az ellenpártot így a legveszedelmesebb kortesétől fosztotta meg. Többet pedig a választással nem törődött.

A fejmegyei főispáni székéből gróf Cziráky Bécsbe került, s osztályfőnök lett a közös külügyminiszteriumban. Majd a Terézianumnak lett kormányzója, később pedig udvari főmarsallá nevezték ki. E méltóságot tölti be ma is.

Két nagy tulajdonság jellemzi kiválóképp gróf Czirákyt. Az egyik az emberekkel való bánni tudás. Nincs oly társaság, akár főhercegekből, akár zord szociálistákból álljon, melyben ne tudná magát megkedveltetni, s melynek tagjait meg ne tudná nyerni szeretetreméltó modorával. Másik tulajdonsága törhetetlen magyar érzése, mely családjának minden tagját megkülönbözteti. Megtörtént, hogy fiát, a korán elhunyt Miklóst megbuktatták a Terézianumban — mialatt ő annak kormányzója volt — a históriából azért, mert Boeckait úgy festette le, mint szabadsághóst, a ki hazája alkotmányáért nyúlt a fegyverhez.

EMLEKEK.

Iglón.

Zene szólt a templom előtti téren,
A virág borította fák alatt
S az áttetsző, estéli szürkéségben
Reszket valami régi hangulat.

Könnyű ruhákban, szinte észrevétlenül
Közeledik egy ifjú lánycsapat,
Már lesnek rájuk jókedvű diákok...
A szél utjukba szórja a virágot.

Bizton van köztük egy... aranyos, szende,
Meg se rezzen a fű, ha rátapod.
Érte gyuladt egy fiú szerelemre,
Kinek lelkében meg nem irt dalok...
S a mig körülöttük ragyogva, remegve
A tavasz minden sugara ragyog,
Szövődik szívük egyszerű regénye,
Egy mosoly, egy könny... és azután vége.

Fog az a fiú még állani búsan
Itt a virágbepte fák alatt,
Ha majd ott künn, a terhes életútban
Kitépték lelkéből a vágyakat.
Fog egyszer még itt, az esti boróban
Merengeni egy karcsu lányalak...
Oh, ők is vissza fogják sirni még
Első ábrándjuk szines idejét.

A néni.

«Néni... emlékszik még reám?»
«Nagyon meggyöngült a szemem.»
«Itt voltam diák valaha,
Ez volt a szobám ablaka...»
«Az Isten hozott, gyermekem.»

«Van most diákja?» «Négy darab.»
«Milyen fiúk?» «Jó mindenik...»
Helyes kis legény valamennyi
Mind akarna már menni, menni
Oda, hol szárnyuk megtörik.

Ez annak a sora, fiam,
Most mind jókedvű, vigyerek
A lelkük reményteljes, boldog...
Ezekből lesznek a családott,
Szomorú, fáradt emberek.»

«S a lánya? Mondja, merre van?»
Bomlottak érte, hej sokan,
Ezüst csengése kacajának
Fölverte ezt az apró házat.
Ugy-e hogy boldog? Biztosan...»

Az öreg asszony nem felelt
Az arczát egy könny átszelé
S csukott ajakkal, néma váddal,
Fuldokló, nehéz zokogással
Mutat a temető felé...

Farkas Imre.

ÖRÖK IFJUSÁG.

Ha Isten azt megengedné,
Hogy egy vágyam teljesüljön:
Nem kívánnék semmi mást,
Csak egyetlenegy varázst,
Hogy a lelkem mindhalálig így hevüljön!
Szeressem a dalt, a nőt és a virágot;
Adjon nekem Isten örök ifjúságot!

Van a földnek ezer kincse,
A világnak ezer bája;
A rejtelmes végtelen
Millió csodát terem,
Közükúédvét minden ember megtalálja;
De az én egyetlen esdeklésem, álmom,
Hogy az ifjúságom soha el ne szálljon!

Egynek szárnya a dicsőség,
Más fut, izzad léha fényért;
Ez hatalmat, az vagyont
Hogy szerezzen, vért is ont,
Ől hűséget, hitet áldoz durva cselért;
Az én szomjúságom egyetlen bohóság,
Hogy lobogni tudjak, míg nyilnak a rózsák.

A lét titkát mért kutassam?
Én csak egyet tudok róla:
Élni addig érdemes,
Míg almokat permetez
Átvirrasztott éj után a hajnalóra;
S ha szívünk nyugalalmát csalódás feldúlja,
Égre törő kedvvel duzzad erőnk újra.

A természet csak azért szép,
Mert megijül évről-évre;
A virágozó szerelem
Csak azért nyit szüntelen
S csak azért oly üde, hamvas minden élve,
Mert égi varázsa, melyben üdv a bánat,
Az ifjúság bűvös forrásából árad.

Nem bánom, ha űz a bánat,
Ha villámos viharoknak
Lesz prédája bár szívem,
Mely egy percig sem pihen,
Mig fölötte szilaj felhők kavarognak:
Búban és örömben sirjak és kaczagjak,
Csak a meddig élek, fiatal maradjak!

Istenekek kiváltsága,
Ifjúság, te örökélet!
Ha te elmúlsz csendesen,
A király is rab leszen
És a koldus királyoknál dúsabb véled!
Te gyarlók erénye, zabolátlan fenség,
Te magad vagy egyben az egész mindenség!

És ha Isten megengedné,
Hogy egy vágyam teljesüljön:
Nem kívánnék semmi mást,
Csak egyetlenegy varázst,
Hogy a lelkem mindhalálig így hevüljön!
Szeressem a dalt, a nőt és a virágot;
Adjon nekem Isten örök ifjúságot!

Rudnyánszky Gyula.

TEMETŐ SZUCSÁNSZKY.

Elbeszélés. — Irta Szöllösi Zsigmond.

Ha meggondolom, hogy azóta mennyivel kisebbek lettek a falunkban a házak, mennyivel alacsonyabb a bádogtetű torony is most, mint a milyennek akkor láttam, biztosra kell vennem, hogy az öreg temető Szucsánszky se volt az a hatalmas óriás, a kinek én emlékszem. Ám a házak, a torony megvárták, míg összezsugorodtak a látásomban, a keskeny tiszai füzest se nézem többé irdatlan renetegnek, a melynek a mélyén oroszok és indiánusok tanyáznak: de az öreg Szucsánszky ezt az időt meg nem várta. Az ő alakja az én gondolatomban máig megmaradt a gyermeki látás világában. Ma is csak a térdeig érek neki, föl kell nézmem, hogy lássam a magasban komor őz fejét, dús, hosszú fehér szakállát, vállára omló fényes fehér haját. Ezen kívül azután minden fekete rajta. A ruhája, a nyakraalója mind gyászos, mindig fekete, legalább a mióta én emlékezem, ilyen volt mindig.

Többnyire kocsin láttam. A hintója is fekete volt, a lovai is feketék. A sok feketeség különben nagyon érthető volt, mert az öreg Szucsánszky, bár elég sokat járt, mindig csak temetni járt. Boldogtalan, szegény fiatalon lehevadt lányok temetésére, a kiknek ő gondoskodott a tisztaság eltakarításáról, ő fizette a sírhelyet, a papot, ő állított a hantjuk elé fehér márványkövet, mindnek ezzel az aranyos fölirással:

Ilonkának — az édesapja.

Azt mondják, száznál több ilyen sírkőnek kell állania mindenfelé az országban, de még az ország határán túl is, idegen földön, leginkább folyómenti városok, falvak temetőiben. Mind egyforma és mindet az öreg Szucsánszky, a temető Szucsánszky állította tizenhét esztendő lefolyása alatt. Mert ennyi ideig volt temető Szucsánszky a különös öreg úr és ez alatt az idő alatt, tizenhét esztendőn át igazában mindig egy leányt temetett, az ő egyetlen gyermekét, a kinek száznál több sírja van, valamennyinek fényes, aranybetűs obeliszk a fejénél és mégse lehet tudni, meggyötört gyöngye teste nem porlad-e jeltelen sírban valahol a temető árka mellett.

Hogy miképen lett temető Szucsánszky az öreg úrból, annak a története nem valami rendkívüli. Annak előtte, mielőtt ezzel a jelzővel ruházta föl a nevét a tisztamenti nép, a mely mindenkinek szolgál valami ilyen epitetonnal, a zsgori Szucsánszkynek hívták. Mert az volt

csakugyan. Nem a mi falunkban nőtt a fája. Nem volt ott azelőtt se háza, se sírja. A végrehajtó hozta valahonnan Tótországból. Dobszóval csinálták neki helyet. Liczfázión vette meg a Lászy-házat meg birtokot és hogy így beszámrazott a faluba, nem nagyon igyekezett, hogy megszerettesse magát az új hazájában.

Úgy szaglászta a pénzt, mint az éhes farkas az emivalót és egyre csak azon volt irgalmatlan törekvéssel, hogy — gazdagodjék. Kosárba gyűjtötte a bankót: de a garast is sajnálta a szegénytől, mintha tizenkét gyermeknek kellett volna összekaparnia a vagyont. Pedig csak egy volt neki. Egy sugár, halavány szőke leány: az Ilonka.

Hogy halavány volt-e csakugyan, vagy hogy mindig halavány volt-e a szegény kis Szucsánszky Ilonka, azt én nem tudhatom. Én sose láttam és a mit hallottam róla, akkor hallottam, mikor már más se látta. Mikor már sugár alakja egy holdsugáros éjszakán eltűnt a valóságból, örökre eltűnt, hogy élő ember többé soha se lássa. Odaadta magát szépen, fiatalon, szerencsétlenül, szomorú szőkeségében a szabad képzeletnek, hogy ez ott lássa és olyannak lássa, a hol és a milyennek akarja. A Tisza fővényes fenekén, vagy Tündérországnak soha se hervadó rózsakoszorúval aranyfűrtös fején. És a képzelet hálás az ilyen adományért. A tündérmesék csillogó fátyolát borítja a boldogtalanul eltűnt szép leányra. Megteszi gyönyörtübbnek minden élőnél: napsugár fűrtűnek, csillag-szeműnek, harmatos nézésűnek. Nótát is csinál róla, olyat, a kinek hangjában szerelmes szívek fájdalmas dobogása lüktet, reszkető meleg érzéssel teljese, hogy az ember ha hallja, a szeme könnybe lábbad.

Mondom, én már csak így ismertem meg szegény Szucsánszky Ilonkát, a ki olyan tökéletesen el tudott menni a világból, hogy szőke hajának még egy elhullatott szálát se találta meg senki. Úgy elszállt, mint a harmat, vagy mint az esti harangszó.

Nem ok nélkül ment el, az természetes. Nagyon szerelmes volt a Szucsánszky Ilonka Lászy Tamásba, ugyanabba a Lászy Tamásba, a kinek a házat, földjét dobszó mellett vásárolta meg az édesapja.

A lányát féltette-e tőle a zsgori Szucsánszky vagy a pénzt: az is lehet, hogy mind a kettőt, csak az bizonyos, hogy ebből a szerelemből nem lett lakodalom. Az öreg Szucsánszkyknak az volt a véleménye, hogy tökéletesen elég, ha Tamás úr egyszer elherdálta az ősi vagyont. Ő nem azért kinlódott, hogy a fiatal úr még egyszer fázaszthassa magát — hasonlóval.

Ez a kosár volt-e olyan nagyon nehéz, hogy megroskadott alatta, vagy egyéb teher is nyomta-e széles vállát, meglehetősen mellékes. Lászy Tamás úgy érezte, hogy most már le kell pihennie, de — örökre. Úgyis elég hangos éjszakát virrasztott át. A régi módi szerint csinálta a dolgot, sőt egy kicsit betyárosan. Egész éjszaka muzsikáltatott magának Fűreden és másnap délre átlőtt szívvel hozták haza, hogy behurczokodjék az utolsó ingatlanába, a mije még megmaradt, a családi sírboltba.

A temetése után való reggelen egy szál fehér nádi liliomot találtak a kriptá vasajtaja előtt. Azok találták, a kik a szegény kis Szucsánszky Ilonkát keresték. Mert ezen a reggelen történt, hogy érintetlenül találták az öreg Szucsánszky egyetlen leányának az ágyát, üresen a szobáját. Ezen az éjszakán tűnt el a szegény kis Ilonka, úgy, hogy senki se tudott róla semmit. Csodálatosan kicsi lábának és könnyű lépésének kellett lenni, hogy semmi, de semmi nyoma se maradt. Hiszen ha csak egy letaposott fűszál mutatta volna: merre ment, az öreg Szucsánszky ráakadt volna okvetlenül. De rettenetes, milyen néma tud lenni a föld, a fű, a fa, a virág, hogy tud titkot őrizni, ha úgy faggatják is, a hogy az öreg Szucsánszky faggatta az esdeklő tekintetével, meg a zavaros szavával. Mert voltak, a kik hallották, hogy az öreg szóba állt az élettelenléssel: virággal, bokorral, a fákkal, a melyeknek az árnyékában a leánya méltágtatni szokott; beszélgetett velük, kérdezősködött tőlük:

— Nem láttátok, mikor elment?... Nem tudjátok, merre ment?... A szavát nem hallottátok?... Valami üzenetet nem hagyott nekem?... Ha csak egy szót is...

LENBACH LEÁNYAIVAL.

MINT HEGEDŰMŰVÉSZ.

MINT JÁTSZÓ GYERMEK.

VECSEY FERI ÚJABB FÉNYKÉPEI.

Buzdította őket, hogy csak szóljanak bátran. Ne féljenek; a leánynak, ha ráakad, nem lesz semmi bántódása. De nemcsak hogy bántódása nem lesz, ezentúl nem is úgy lesz, a hogy eddig volt. Úgy élhet otthon, hogy a tündérkirálynénak se lehet jobb dolga. Kívánhat, a mit akar: meg lesz. Férfjhez is mehet ahhoz, a kihez akar. Herczeget hoz neki, ha hercegné akarna lenni. Teheti; mert Szucsánszky Pál akár bankóval hinti tele az útját annak, a kit az ő egyetlen gyereke magához kíván.

Ezt különben nemcsak a virágoknak, meg a fáknak, hanem az embereknek is elmondogatta az öreg, mikor biztatta őket, hogy legyenek segítségére a keresésben.

— Mindene meglesz, a mit kíván, — ismételtette, — és minden úgy lesz, a hogy ő kívánja... Hiszen senkim sincsen, ő az én mindennem, és a mit szeretem, gyűjtöttem, kinek gyűjtöttem volna, ha nem neki?... Meglesz, mondom, mindene, a mit csak kívánni tud... Minden; minden...

De a ki így mindent kívánhatott volna: hol volt? A fák nem mondták meg — susogtak sokat, főként estenden, de az öreg Szucsánszky sehogyse tudta megérteni a szavaikat — az emberek meg nem tudták megmondani. Nem mintha senki se látta volna azon a holdas éjszakán: nagyobb baj volt, hogy — sokan is látták. És mind másfelé. Egyik a tiszai töltesen, a másik az országúton, a harmadik Domaháza irányában. Mindenik másfelé — ugyanabban az időben.

Az édesapja kerestette erre is, arra is, mindenfelé. Egy vagyont igért annak, a ki nyomra vezet, átkutatták érte az erdőt, a kutak meg a patakok vizét: Szucsánszky Ilonka nem került elő.

Vagy hat hete tartott már a keresés, mikor egy este lovaslegény érkezett sebes vágatással a Szucsánszky-udvarba. A námai jegyző küldte szomorú és fontos üzenettel. Egy leány bolttestét fogták ki a Tiszából námai halászköt. Senki se tudja, ki légyen? Jó lenne, ha a tekintetes úr megnézné: talán ő megismeri.

Négy lovat fogatott be az öreg Szucsánszky. Repüljön az a hintó. Repült is. A hab kiverte a lovakat, vastag porfelhő kavardott a hintó köré; éjfélre már odaértek a község alá.

Az úton egy árva szót se szólt az öreg úr. Csak ült némán a hátsó ülésen, vastag bundába burkolódzva: pedig nyár volt még, meleg augusztusi éjszaka. Mégis fázott.

Mondom, némán ült; de a mint a námai temető mellé fordult a kocsi, egyszerre rákiáltott a kocsisra.

— Megállj!

Az öreg kocsis meglepődve fordult hátra.

— Megálljunk, tekintetes uram? Nem megyünk be a faluba?

— Nem megyünk.

— Hát mit csináljunk?

Erre a kérdésre lassan jött a felelet. Az öreg Szucsánszky csak nézett maga elé mereven. Megvékonyodott, sápadt arcát kékeszürkére festette a holdvilág. A feje fáradt bólintásával magához intette a námai jegyző lovas-emberét, a ki ott ült a bakon és igen halkán, akadozó szóval ezt mondta neki:

— Mondd meg a jegyző urnak, hogy köszönöm a szívességét... Be nem megyek... Hiszen az már mindegy lenne... Hanem a temetéssel várjanak holnapig, holnaputánig... Akarom, hogy tisztességesen takarítsák el azt a... szegényt... Gondoskodni akarok róla... A temetésre én is eljövök. Ezt mond meg fiam...

— Megmondom, tekintetes uram.

A námai ember eloldta a lovát és beindult a faluba.

A hintó pedig megfordult és repült sebesen visszafelé.

Estére pedig érzekoporsót, drága, srófos tejű, kulcsra járó érzekoporsót hoztak a námai községi házára, vastag gyertyákat meg ezüsthabos fátolból való szemfódelet. Igen nagy, díszes temetése volt az ismeretlen leánynak, gyönyörűen fölhaltolt sírja elé pedig két hét múlva magas fehér márvány obeliszket állítottak ezzel az aranyos fölírással:

Ilonkának — az édesapja.

Ez volt — az első.

Ezzel kezdődött a szegény kis Szucsánszky Ilonka temetése, az öreg zsupori Szucsánszky-nak temető Szucsánszkyvá válása.

Mondottam, a halottat meg nem nézte. Öreg szíve megriadt a bizonyosságtól. Hátha — csakugyan az?... De a hátha mellett, ha éppen marad, még fér egy — másik hátha is. Nem sok: de van eset rá, mikor az ember ezt a nem sokat is félti, őrzi, tartogatja.

Különben az első után nem sokára jött a második. Ugy akarta a sors, hogy éppen abban az esztendőben az emberi boldogtalanság sápadt virágát emlékezetes bőséggel teremje a hallgatag folyó. Tíz nap ha mult a námai eset óta és — Sarudnál is találtak egy leányholttestet a Tisza partján.

Ezt is hírül vitték az öreg Szucsánszky-nak. Azt is elmondták neki, hogy szép, dús, hosszú szőke haja volt a leánynak.

Ezt se nézte meg: ezt is eltemettette, úgy mint az elsőt. Ezt is érzekoporsóba, ennek is olyan fehér követ állított a sírjára, mint az elsőnek: *Ilonkának — az édesapja.*

Hátha ez volt?

Es ez időtől kezdve egyebet se csinált az öreg Szucsánszky, csak temette az ő egyetlen leányát. Száznál több koporsóban, egy egész temetőre való sírba.

Ha valahol: vízben, földön, közel vagy távol messzeségben halott leányra akadtak, a kiről senki se tudta: ki volt, honnan került, kinek van jussa siratni: ez mind az öreg Szucsánszky halottja lett. Nem kutatott, nem nyomozott, meggyőződést nem keresett; az a hátha nem szakadt ki a szívéből és ez elég volt, hogy az árva halottat a magáénak fogadja.

Es mentek, mentek hosszú tizenhét esztendőn át az érzekoporsók, a vastag gyertyák, az ezüsthabos szemfódelek mindenfelé a temetőbe, faluk végére, városok végére, még idegen országba is és mentek a magas, fehér márvány kövek is ezzel az aranybetűs üzenettel: *Ilonkának — az édesapja.*

Vajjon odatalált-e csakugyan valamelyik — hozzá? A kinek holtáig üzengetett.

*

Most már régen nincs rá szüksége az öreg urnak, hogy így vaktában üzenessen. Odaát van már ő maga is.

A nyáron, hogy otthon jártam, megkerestem a sírját. Hatalmas fehér oszlop áll a fejénél — ezzel a sarkógyáros prezentálta meg halálából az ő legjobb vevőjét, — de sülyedőben a sírhalmat, nem gondozott, nem hantos, virág nincs rajta, gazos vadfű lepi, csak sárga levél hull rá őszszel a hervadó akácfaokról.

— Ejnye, de el van hanyagolva ez a sír, — mondtam a csőznek.

— Nincs, a ki gondját viseltesse uram, — felelte az öreg. — Azután, kis vártatva még hozzátette magyarázatkepen:

— Különös ember volt ez nagyon. Eleven

ŐSZI SZÁNTÁS. (Készítette László Rajza.)

emberrel jót nem tett soha, mindig csak a halottakat pártolta.

Már pedig a halottak föl nem kelnek, hogy földszítsák a sírját. Ebben is elvetette a dolgát az öreg temető Szucsánszky.

VECSEY FERİ.

Azokban a komor napokban, a midőn a vész fellegei tornyosulnak Magyarországon egén és a mikor az egész világ előtt szeretnék hazánkat befekteteni, egy tizenkét esztendő fucska vonója csodás hangokat csal ki hegedűjéből és a ködös Albion városait sorra járva, hirdeti — művésznnyelven, zenezóval — hogy Magyarország nem pusztult el, mert él nemzet e hazán!

Ez a fucska, a ki matröz-blüzbán, rövid nadrágban áll a dobogón, s csodálatos művészettel játssza egymásután a zene remekeit, — Vecsey Ferencz. Nevétől visszhangzik nemcsak Magyarországon, hanem Pétervár, Moszkva, Berlin, London és Amerika, szédületes diadalainak színhelyei.

Joachim József, a hegedülés nagymestere nem nagy barátja a csodagyermeknek, és ezért, a mikor először említették föl előtte Vecsey Ferit, erőlyesen tiltakozott az ellen, hogy a nyakára hozzák. De azért elment a berlini hangverse-

nyére és a mikor hallotta, könyezve zárta a karjai közé és azóta ő a leglelkesebb pártfogója, a legőszintébb barátja. Joachim ismételtén kijelentette, hogy Vecseytől még csodadolgokat vár, s hogy — ha így fejlődik — ő lesz a zene regenerátora.

De ezt a «jövő zenéjét» és Vecsey Feri művészetének tüzetes méltatását a hozzá értőkre bízom. Nekem e sorok írásával egyszerűen az a czelom, hogy a mikor Angolországból egymást fogják érni a «nagy művészt» magasztaló tudósítások, én «a kis fucska» mutassam be.

Ez a két alak merőben különbözik egymástól. A ki csak az egyiket ismeri, nem képes a másikban hinni. A ki Vecsey Ferenczet akkor látja és hallja, a mikor átszellemülten játssza Bach «Chaconne»-ját, képtelenségnek tartja, hogy ez az istenáldotta genie a világ legpajkosabb ficskója.

Pedig úgy van...

Amerikai körútjának mesébe illő sikereit és nagy fáradalmait szüleinek rákoskereszturi nyaralójában pihente ki. Ha ugyan pihenésnek nevezhető a reggeltől-estig tartó hancurozás, fáramászás, birkózás, triciklizés, s Vecsey Feri nyaralásának egyéb programponjtjai.

Irigyelendő fucska ez a Feri mindenképen. A többek közt — népiesen szólva — «kitünően kiválasztotta a szüleit». Atyja, Vecsey Lajos,

— Hol ülsz a teremben? — kérdezte a nagyherceget.

— Mihály nagyherceg mellett.

— Hogy kerülisz oda?

— Mert én is nagyherceg vagyok.

Feri nagyot nevetett.

— Hogyisne! — mondta. — Engem nem lehet becsapni. Ha nagyherceg volnál, szebb egyenruhád volna. Hiszen még ordód sines.

Cyryll jót mulatott a fucska naivságán. Ez pedig, a mikor a következő zenezám előtt barátját az udvar körében megpillantotta, mosolygós arccal, s kezével intgetve üdvözölte a pódiumról.

Frigyes főherceg éppen Londonban időzött, a mikor Vecsey Feri az udvarnál játszott. Az angol királyné tüntető barátsággal bánt a kurta-nadrágos nagy művészettel: sajátkezűleg vitt neki egy csésze teát, saját aláírású arcképével ajándékozta meg, levelez vele... csupa eddig nem tapasztalt kegy. Így hát Frigyes főherceg is indítatva érezte magát, hogy barátságosan beszélgesse a magyar fucskaival. Észrevette, hogy egyszerű ruháján mindenféle drága ékszer csillog.

Kikérdezte hát, hogy mit kitől kapott? Feri pedig hűségesen felelt: Ezt az angol királyné nénitől... ezt itt az orosz czárné nénitől... ezt Vilmos császár bácsitól... ezt meg az olasz királyné nénitől...

— Hát a magyar királytól mit kaptál? — kérdezte végül a főherceg.

Feri erre elkomorodva felelte:

— Azt a bácsit nem ismerem.

Nagy hazafi, tüzes politikus ez a kis fiú. A merre járt, mindenütt büszkén kérkedett magyar voltával és a hol előtte bántani merték a magyarokat, szembeszállt akárkivel, mint egy kis kakas.

Megtörtént, hogy egy nagy «dinner» alkalmával az asztalfőn ülők szokatlan zajt és mozgolódást vettek észre az «első táblán» ülő gyermekcsoportban.

— Mi történt ott? — kérdi a házigazda.

— «Frenki» verekszik! — panaszkodik az egyik fiú.

— Hogyne! — védekezik Vecsey Feri; — mikor azt mondja, hogy Németország nagyobb, mint Magyarország.

Ez a geográfiai tévedés általános derűtséget keltett, de azért mindenki dicsérte a kis magyar harcziás hazaszeretetét.

No, de nem mindig ilyen harcziás ám az urfi. Keresztúron például, legújában, külön szobával örvendeztettek meg. Nem is lenne kifogása a szoba ellen. Szép is, tágas is, világos is, csak az a hibája, hogy messze esik a mama hálószobájától és a «nagy művész» fél egyedül aludni. Ezért éjjelre szobát cserél hugoskájával, az angyali szelidségű, gyönyörű Sáríkával, Vecsey Ferencz legnagyobb bálmulójával.

Sokszor intik e «gyávasága» miatt odahaza. Feri ilyenkor így mentetgeti magát:

— Joachim bácsi csak elég nagy művész, és ő is félt, a mikor kis fiú volt.

Sáríka csodálatos türelemmel szenvedti el művészbátyjának gyerekes szarmokságait, de ha Ferit bántja valaki, tüstént a pártjára áll. Tíz éve ellenére sokkal érettebb és komolyabb gondolkozású Ferinél és sok tekintetben elnéző szánakozással tekint «le» hozzá.

Igy, például, ő már tudja, hogy se Mikulás se Jézuska nem látogat el személyesen a jó gyermekekhez, hanem hogy a papa meg a mama vállalkozik a földi képviselőikre. De azért nem árulja el a bátyja előtt, a ki még tantoríthatatlanul hisz a legendikusabb legendában — a karácsonyában.

A szent karácsony ünnepére már ismét hazakerül a Vecsey-család az angolországi körútról, a mely december 12-ikén ér véget Huddersfieldben.

Rövid két hónapra szólt a nagy bucsuzás, mely majdnem fölőlegessé vált. Feri, ugyanis, az aranyos szabadság utolsó napjait paritvázással töltötte és a mikor saját készítésű «csuzli»-ját reparálgatta, bicskájával úgy belevnyasztotta a balkeze egyik ujába, hogy már-már le kellett sürgönyöleg mondanai az egész tournée-ról. Szerencsére nagyobb baj nem történt és bepölyözött újjal bár, de pontosan útra kelhetett, hogy «szertődésének eleget tegyen.

Az egy pétérvári hangverseny szünete alatt Cyryll nagyherceg látogatott el a művészszobába. Egyszerű tengerész uniformist viselt, rendjel nélkül, rövid karddal az oldalán. Feri tüstént az ölébe ült és fesztelenül diskurált vele.

Azóta már járja Angliát: Plymouthról Tor-

Japán fűleskosár, *Cypripediumok*, *Cattleyák*, lila szegfű és ibolya, *Chrysanthemum* és *Papa Gontier*-rózsákkal díszítve

Virágkosár, *Chrysanthemum*, pálma, *Asparagus*, *Adiantum*, babér, *Safránó*-rózsából összeállítva.

Virágkötés egy budapesti virágkereskedésben.

quaybe, onnan Sivanteaba, majd Cheltenhambe, Liverpoolba, Sheffieldbe, Glasgowa, Edinburgba, Manchesterbe, Birminghambe, stb. — összesen tizenhét nagy városba, de az aggó szülők az impreszáriók, ügynökök minden rábeszélése ellenére is szigorúan ragaszkodnak ahhoz, hogy minden hangverseny közé legalább három-négy pihenő nap essék. — Nevetséges! — zsembelődött az egyik hangversenyrendező — háromszor ennyit lehetne keresni; egész vagyont dobnak el maguktól! — Van-e nagyobb vagyon a világon, mint a gyermekünk egészsége? — felelt erre a mama és ezzel befejezte a vitát.

S mialatt a hangversenyek anyagi kérdését hányják-vetik meg, a sok újságíró pedig a fölötte disputál, hogy milyen istensodója ez a korán kifejtett genialitás, Vecsey Feri levelező lapot ír a budapesti barátjának:

«Kérlek, küldj egy új oszlit, mert az enyém elromlott és itt nem kapni...»

Kürthy Emil.

VIRÁGCSOKROK KÖTÉSE.

Mint sok más egyéb, úgy a virágdiszkek is alá vannak vetve a divat szeszélyeinek. A mi néhány évvel, sőt mondhatnók csak néhány héttel előbb szép, kedves és hatásos volt, az ma lehet, hogy épséggel nem nyeri meg tetszésünket. És ezzel számolni kell a kertészeknek, de főképp annak, a ki az ő anyagából dolgozik, alakít: a virágkötőnek.

Alig néhány esztendeje csak, hogy a bokréta kötésénél nagy szerepet játszott a drót és az úgynevezett papírhüvely a maga cifrán kilyuggatott mivoltával. A virágot rövid szárral adta a kertész a virágkötő kezébe, az pedig csinált belőle a drót segítségével olyan bokréta vagy más virágdiszformát, melyet a természetellenes merevség és a cifra papírgallér jellemzett.

Ma más követel a divat.

Most a természetesség, a könnyed, lenge alakzat s a virágzinek összhangja a divat fő követelménye minden bokréta vagy más virágdiszitménynél.

A papírgallérok és a drót ennél fogva lassan eltűnnek. A kertész a virágokat a lehető leghosszabb virágzárral szállítja, hogy mentül kevesebb drótot kelljen használni. Még a rövidszárú ibolya tenyésztésénél is arra törekszik, hogy a leghosszabb szárú fajták álljanak rendelkezésére, s ma már van is olyan hosszú szárú, a mely a régieket két-háromszorosan is meghaladja. A rózsák közül is főleg azokat a fajtá-

kat tenyésztik, a melyeket hosszú szárral lehet levágni. A divat tehát még a tenyésztésre is befolyással van. Drótot ma csak ott használnak, a hol az elkerülhetetlen. A természetesség kedvéért s azért, hogy mentül tovább maradjon meg a növény ép állapotban: nagy mértékű a moha használata is, a melybe a virágokat szinte betűzdelik.

A virágok elrendezésénél a fantasztikus alakzatokat lehetőleg mellőzik.

Az ügyes virágkötő különösen kerüli a színek pazar sokaságát, a mi rendszerint kifárasztja a szemet és kellemeden érzést kelt, épen úgy, mint az egyszínű nagy tömege is. Ezért a virágok összeállításánál az összeillő és ellentétes színek hatását tartja szem előtt, valamint tekintetbe veszi ama színváltozásokat is, a melyeket a virágdisz vagy bokréta színeinél a világítás idézhet elő.

A mint tehát láthatjuk, a valóban szép virágdisz elkészítése egész tanulmányt igényel, bár a virágkötő tudományát főleg gyakorlati úton szerzi, mert ma még nincs nálunk iskolája, a melyben ezt elméletileg elsajátíthatná.

A gyakorlat azonban nagy mester s ennek köszönheti nem egy virágkötő, hogy kitűnő

szinhatást tud elérni két színárnyalatú virágnak különböző elhelyezésével is.

Valamint nagy gyakorlati jártasságot kíván a virágzinek harmonikus összeállítása, ép úgy külön tanulmány szükséges a virágokból összeállított alakcsoportozatok megcsinálásához is. Már magában az a fentebb említett irány is, a mely a drótot mentül jobban kiküszöbölni igyekszik a virágkötészetből, — megszabja némileg az alakzatokat is: kizárja a kötészetből a tömött alakokat s inkább a laza, lenge, könnyed alakoknak enged tért. Ehhez járul még az a körülmény is, hogy mai napság nagyban alkalmaznak az olyan növényeket, mint az *Asparagus plumosus*, *Asparagus Sprengeri*, *Mirsiphyllum*, *Medeola asparagoides* *mirtilifolia* páfrányok; *Adiantum Capillum Veneris* (Vénushaj páfrány), *Lommaria* és más hasonló könnyed, csaknem leheletszerű növényeket, az úgynevezett *finom zöld*-et, a melyek már természetükben fogva is a könnyed, lenge alakokat képviselik.

Ezekből nehézkes alakokat összeállítani bajos lenne. Még az erősebb, vasosabb virágok is hozzá idomulnak a kertész keze alatt a divat követeléseinek.

Ezekből nehézkes alakokat összeállítani bajos lenne.

Még az erősebb, vasosabb virágok is hozzá idomulnak a kertész keze alatt a divat követeléseinek.

Hajódiszítés: *Chrysanthemum*, *Cypripedium*, *Asparagus plumosus*, *Sprengeri* és borostyánból.

DIVATOS VIRÁGCSOKROK.

BAIDAR KAPU.

AZ «AI PETRI» CSÚCSÁN.

lenge, könnyed alakokhoz. Emlékezzünk csak vissza a nyolcz—tiz év előtti divatos *Györgyike*, vagy *Chrysanthemum* tömött, gömbalakú virágaira, és hasonlítsuk össze mai divatos fajtáikkal, — szembetűnő különbséget fogunk közöttük látni. Szinte össze sem lehet őket hasonlítani egymással, akkora az eltérés közöttük. A nehézkes *Györgyike* lett a könnyed *Dahlia* finom sugaras szirmaival, mely nem egy esetben versenyez már a *Chrysanthemum* vagy *Aranyvirággal*.

Ezek pedig a közönségesebben használt, elterjedtebb virágok, hát még mennyivel finomabbak, kecsesebbek a drága meglehízi növények: az *Orchideák*: a *Cypripediumok* (Vénus papuszkái), a *Cattleyák*, az *Oncydiumok*, a *Laeliák* és más számos drága rokonaik! Ezek már a természettől is finom gyöngédséggel, kecseszel, bájjal vannak megáldva. Mivé lennének ezek a durva dróttal összekötve!

A pálmák közül is csak azokat használják a kötészethez, a melyek könnyed, finom levelűek; a *Cocos*, — a *Phönix* legfinomabb levelű fajtái, — a *Cycasok*, és a legyezőpálmák azon fajtái, a melyek, noha szétterülő nagyobb levelűek, mégis a fenti követelményeknek legjobban megfelelnek.

A bokréta alakja különben az alkalomhoz mérten változik, de minden esetben magán kell hogy viselje a jelleget, a melyet az új irány, a divat megkövetel.

Az alakkal különben összefüggésben áll a virágdisz tartója és a váza vagy kosár. És itt ismét új követelményekkel állunk szemben. Itt a művészi kivétel újabb feladatot ró a virágkötőre. A virágbokréta és a vázának vagy tartójának egymással szintén művészi összhangban kell lennie. Ebben azután nagy szerepet játszik a divat. Alig van egy-két alak, a mely hosszú időn keresztül megmarad, de ez azután rendszerint művészi becsű és értékű is. A többi napról-napra, hétről-hétre változik. Ma a szecessió japán kosár az uralkodó, holnap — ki a megmondhatója, mit kap föl a divat szeszélye!

Ha megfigyeljük a virágkötészet alkotásait, figyelemmel kísérjük változásait, be fogjuk látni, hogy a virágkötőnőnek, a ki rendszerint egy kis sötét helyiségben dolgozik elzárva a világ zajától, — nem kevés ismerettel és ügyességgel kell birnia, ha meg akar felelni élet-hivatásának.

Képeink alkalmi divatos virágdiszkeket és bokrétaikat ábrázolnak, a melyek itt készültek Budapesten.

Egyik képünk egy kosárban elhelyezett *Chrysanthemum*, *pálma*, *Asparagus*, *Adiantum*-babér és *Safránó* rózsából kötött bokréta ábrázol. A másik kép egy japán fűleskosár virágdiszítését tünteti föl az úgynevezett finom virágokból: *Cypripediumok*, *Cattleyák*, lila szegfű, és ibolya, *Chrysanthemum* és *Papa Gontier* rózsákból készítve. A diszítésnek egyik szépsége a színek harmoniája. A harmadik kép egy hajótiszti ünnepély alkalmára hajót ábrázol. Az egész tüzdelve van fehér *Chrysanthemumokból* és *Cypripediumok-*

ból, *Asparagus plumosus* és *Sprengeri*-ből, borostyánnal vegyest. A színek összhangja, s a könnyed alakzat a hajó nehézségét enyhítik. Kardos Árpád.

UTAZÁS BAKCSI-SZERÁJBA AUTOMOBILON.*

Irta Berzencei Kováts Gézáné.

I.

Bakcsi-Szeráj felé.

Gyönyörű időben indultunk el Jaltából. Ragyogó kék volt az ég, sima a Fekete-tenger, sárgás-vörösek az erdők a lejtőkön, haragoszöldek a Jaila-hegylánc magasabb csúcsain. Az óriás fenyők közül merészen emelkednek ki a kopár és vad sziklafalak, melyeknél szebb körvonalú hegyeket még nem láttam. Olyan zordnak, olyan hozzáférhetetlennek látszik mindegyik messziről, hogy szinte megborzongtam, midőn egy tatár a legtávolabbi és legmagasabb hegyre mutatva, jelekkel azt magyarázta, hogy ha Bakcsi-Szerájba akarunk menni, azt a hegyet — az Ai-Petrit — kell automobilonkkal megmászni. Istenkísértésnek tetszett ez

* E közlemény szerzője férjével együtt Nagybanjáról elindulva, automobilon utazott Bukovinán, Románián és Oroszország nagy részén át a krimi félszigetre. Uti főljegyzéseinek egy részletét közöljük a következőkben, a szerző férjének, berzencei Kováts Géza urnak néhány amateur-főlvetelével. A közlemény most különösen is érdekelheti az olvasót, mert a kaukázusi zavargások a leirt vidékekre is áterjednek.

CAP-SARITS, KRIM LEGDÉLLEB PONTJA, A FOGADALMI TEMPLOMMAL.

UTAZÁS BAKCSI-SZERÁJBA. — Berzencei Kováts Géza amateur főlvetel.

mek a tündérszép tatárasszony arannyal ki-varrt fátyola alá.

Kocsinknak mindig nagyobb és nagyobb erőt kellett kifejtenie, a mint a meredekebb kapaszkodókhoz értünk, míg végre elhagyva az erdőt, a kopár sziklautakon, szerenosen, de életünk kockázatva értük el az Ai-Petri tetejét.

Milyen tündéri látvány táruult most szemünk elé! A tiszta páratlan levegőben minden olyan lágyan rajzolódott elénk, minden, a mit elhagytunk s a minek már örökre búcsút mondtunk: a hegyek, az erdők, az Ucsán-Sü vizesés, és a messze távolban kéklő Jalta, a tenger partján, mely tükreát a szemhatár végén hajszálvékony vonal kötötte össze az ég boltozatával.

Fent a sziklatömbök halmaza között van egy tatár dacska, hol a kirándulók szélben, esőben menhelyre találnak s a hol rendszerint éhségüket szokták csillapítani. Egyszerű kis viskó biz ez, de legalább ember lakja s ez oly jól esik a hat-hét órai magányosság után.

Bent az egyetlen kis szobában hangos nevetést és vig beszédet hallunk. Körülnézek s kelemetlenül konstátálom, hogy alig van hely számunkra az ebédlőben.

Talán arckifejezésem elárulta bosszúságomat, mert a bent ülő társaság tagjai felugrottak helyükből és francia nyelven meghívtak asztalukhoz. Ez a szívélyes fogadtatás ott a magasan, hol embert sem véltem láthatni, kellemesen érintett. Örömmel gratuláltak a nagy sikerhez, hogy automobilunkkal így fel tudtunk kapaszkodni s tréfálkozva adták elő, hogy fogadásokat tettek arra, eléri-e motorunk a csúcsot?

A gróf, a társaság feje, egy középkorú, alacsony termetű, örökké virgocsz orosz arisztokrata volt, ki minden szavával tudott valami kedveset mondani.

A hosszú tatár-asztalnál nővére, — maga a megtestesült báj, kedvesség és egyszerűség — kinálgatta a tatár étel-speciálitást, a csibureket, nyársra húzott birka-pecsenyét, mely mindannyiunknak nagyon ízlett. Majd a Khoreisből magukkal hozott borokból töltögetett a különben is nagyon jókedvű társaság poharaiba, melynek mi is — férjessel — tagjává lettünk. A fiatal orosz leány s gavalér kísérői nagy érdeklődéssel hallgatták automobilon tett utunk részleteit, a többé-kevésbé érdekes élményeket, melyekben utunk folyamán részünk volt, s melyek egyike, automobilunk összeütközése egy orosz kiránduló társaság kocsijával, az egész orosz Riviera érdeklődését felkeltötte irántunk. Közben azt a felséges krimi szöveget fogyasztottuk, melynek nincs párja ezen a világon s melyből egy-egy fürtöt is nyom.

Tudni kell, hogy a Krim és Kaukázus Oroszország legerősebb és legenyhébb része s e miatt az orosz cártól kezdve, kinek Livádiában óriási terjedelmű parktól és szőlőtől környezett kastélya van, az összes orosz arisztokráciának üdülőhelye.

A Fekete-tenger partjait ellepik a dacsák, a kisebb nagyobb nyaralók és kastélyok. A nagyhercegeken kívül majdnem mindegyik nagynevű oroszoknak van itt vadaskertje, szőlője s nyári laka, hol a szüret idejét és tengeri fürdő-évadját, a szeptember és október hónapokat töltik.

Kirándulónk nagy elragadtatással említették, hogy az Ai-Petrin még soha sem voltak ily szép időben s hogy mennyire sajnálják, hogy vendégeket, az öreg Tolsztoj gróftól lebeszéltek a feljövételéről, holott már négy órakor talpon volt, hogy a kirándulásról el ne kessen. «Tehát az önk vendége Tolsztoj!? Mennyire boldognak éreztem volna magamat, ha a véletlen össze hozott itt vele s hazámban, hol ép oly jól ismerik lángeszét, mint itt, elmondhattam volna, hogy látam őt!» Elragadtatásom nem lepte meg őket, mert ők maguk is ép oly elragadtatással beszéltek róla, akár egy félistenről, s P. grófnő a szó szoros értelmében extázisba jött, midőn őt emlegette. Azt mondták, szemem oly hideg, nyugodt, kutató, de oly hipnotikus erőt gyakorol a vele beszélőre, hogy az szinte varázslat számba megy. Sokat beszéltek róla, míg belefáradva a komoly témákba, siettünk ki a szabadba, a verőfényre.

Még egyszer s utoljára letekintettünk a Fekete-tengerre, a kiálló fokokra, vissza Jaltára,

a Kap-Aju-Daghról és Kap-Ai-Todorról le Forosig, hol a Baidar-kapu alatt van a Krim legdélkebb pontja a Kap-Szárics. Majd még egy utolsó pillantást vetettünk a sziklás vad Jaltára, az 1519 méter magas Csati-Dagh-hegyre s aztán búcsút mondván mindenkinek és mindenkinek, automobilunkra ültünk. Az oroszok útja visszavezetett, le Khoreisbe, a Fekete-tenger partjára, a miénk — az Ai-Petri másik oldalán — el a tengertől, Bakcsi-Szerájba.

Miután P. úrtól ajánló kártyát kaptunk, melynek folytán egyenesen a khán-szeráj vendégei lehettünk, megeresztettük a legnagyobb sebességgel automobilunkat s mint a szélvész rohantunk a nagyon kevés lejtős úton lefelé.

A meddig láthatuk egymást, lobogtak a fehér zsebendők, dobogtak a mi szíveink is s azután... feledésbe merült minden, s ma már csak e sorok írása juttatja eszembe azt a nagy rokonszenvet, melyet ezek iránt az emberek iránt akkor éreztem. De a tájké, a szép Krim, miként a gyermeknek a tündérmese — felejtethetetlen lesz előttem koporsóm bezártáig.

Új, de nem kevésbé szép vidék táruult elénk a hegy másik oldalán. Sűrű erdőben százféle fa tarkította utunkat, kezdve a vadászölő-indáktól a százados tölgyig. Mintha egy óriási parkban lettünk volna. Még a tatár-időkből való szökőkutak közből faragott medencékké eresztették a kristálytisza vizet; lent a mélyben ezüstszínű patak kigyózdott; mindenütt zuhogás, zizegés, az élettelen természet élete hallatszott, a nagy munka, melyet a természetnek szüntelenül végeznie kell, erdőn, mezőn, hegyen, mindenütt.

Elhagytuk már Kokost, ezt a gyümölcsstermő, igazi tatárfalut, majd Salát, Forz-Salát a Belbék-patak mentén, melynek már a völgyében haladtunk.

Már este volt. A hold ezüstös fényt hintett utunkra. Hallgattunk; néma csend volt a természetben, nem zavarta más, mint motorunk

WASHINGTON BUDAPESTI SZOBRÁNAK TERVE BEZERÉDI GYULÁTÓL.

zakatolása. Néhol kisebb kurgánok szakították meg a vidék egyhangúságát. Utunk egyszerre egy rejtélyes hegyzsorba vezetett be.

Azt képzeltem, az ezeregyedik meséje elevenedett meg szemem előtt, mikor két egymással szemközt álló hegyet pillantottam meg, melyek tetején a hold világánál úgy tetszett, mintha két óriási vár emelkednék, bástyakkal, falakkal, tornyokkal és lőrészekkel ellátva...

Titánok művét véltem magam előtt láthatni, hiszen ezt emberi kéz nem alkototta! Férjemmel egymásra néztünk, mindegyikünk a másiktól várva a talány megoldását. E közben meredeken, szfinx-szerűleg álltak az óriási bástyák, a holdtól minden oldalán megvilágított két ezüst titáni-vár, Tatárország kellőközepén. Mikor a szorosba bejutottunk, az az érzésem támadt, mintha óriások kapuján lépnék be, egy elvárásolt mese országba, melyet sárkányok őriznek.

Az est teljesen beállt; az ut négyfelé ágazik, közeledünk Bakcsi-Szerájhoz.

Itt már nagy a forgalom; egyik megrakott szekér követi a másikat, hiszen fővonalon vagyunk, a szimferopoli országúton, mely egyenesen Moszkváig visz. Kezd sötétedni, egyik felleg a másikat kergeti, s már-már csak a kocsilámpájára vagyunk utalva, el is tévesztjük a Bakcsi-szerájba letérő utat; de hamar észrevettük tévedésünket s mikorra rátértünk a helyes útra, a hold ismét feltűnt teljes pompájában, hogy kalauzunk legyen abban a csodaszép városban, melynek neve Bakcsi-Szeráj, magyarul a kertek palotája. Megkapóbb képet alig láthatni, mint e tatár város holdfényben; a szenny, mely minden keleti várost kísér, eltűnik, csupán csak a keleti ornamentika bájos vonalai rajzolódnak elénk. Fekvésére, utcáira, házaira, karsu minarettjeire, színes kirakatáira, minden részletére az igazi, hamisítatlan keleti nyoma reá bélyegő.

A HÉTÉRŐL.

A női jogokért küzdő német asszonyok és leányok kongresszust tartottak a napokban Berlinben. Lepisszegték az egyik előadót, a ki tanárnő a párisi egyetemen, mert a mostani családi helyzet alapján mondogta javítandónak a nők állapotát. Ellenben harsány eljenzéssel fogadták azokat a szónokokat, a kik azt fejtették, hogy a mai házasság élet keretén belül a nő nem fejtheti ki a maga egyéniségét, s nem élvezheti azt a szabadságot, melytől megilleti. El is határozták, hogy a nő kereső társa legyen a férfinak, egyenlő jogokban részesüljön vele, a gyermekek pedig... nos igen, a gyermekeket az állam helyezze el a maga lelenézházaiban.

Tehát a nő kereső társa legyen a férfinak. Ettől függ a női nem boldogsága. Mi pedig úgy

mára az életet. E nélkül a felfogás nélkül nincsen a házasságnak poézisa. Ha pedig ez megszűnik, mi a manónak házassodjék valaki!

Lóhús. A ki meg fogja írni majd a ló történetét Magyarországon, kell, hogy korszakos dátumnak méltassa majd 1905. október első napját. Ezen a napfényes, de szeles és hűvös őszi vasárnapon történt, hogy a legnemesebb, legszébb háziállat bevonult Budapesten az istállóból az — ebédasztalra. Nem a maga természetes formájában, hanem a vágóhidon a mézszárszéken és a konyhán keresztül — pecsenyének. Hogy a legközvetlenebbül érdekelt fél, maga a ló, miként vélekedik sorsa illeten fordulatáról, a melytől a vágóhidra vitte, lesüllyedésként tartja-e, vagy rangemelésnek, azzal az emberi önzés nem törődik. Neki elég és meg-

HAZAFELÉ. — KOTÁSZ JÁNOS RAJZA.

látjuk, hogy a legelső osztályoknál úgy van ma is, hogy a nő kereső társa a férjének. Vele dolgozik, kapál, gyári munkát végez és nap-számba jár. Ellenben azt nem látjuk semmiképp, hogy a legelső osztályhoz tartozó férfi jobban megbecsülne az ő feleségét, mint az, a ki nem dolgoztat vele. Azt is látjuk, hogy a művelt nő, mikor hivatalt foglal el, nemcsak egy férfit üt el a kenyértől, hanem egy egész családot. A postamesteri vagy tanítói fizetésből a férfi nemcsak maga megél, hanem családot is alapít, s felneveli a gyermekeket. A leány ha ilyen állás-hoz jut, rendszerint csak úgy megy férjhez, ha a férfinak is van megfelelő jövedelme s eszébe se jut, hogy ő legyen az egyedüli családfenntartó.

Aztán, hogy a nő ép úgy keressen mint a férfi! Olyan nőietlen ez a felfogás. Mi férfiak, kivált a kik még a régi iskolához tartozunk, egészen más szemmel nézzük a nőt. Nekünk boldogságunkat és büszkeségünket képezi, hogy mi dolgozzunk a drága hitvesért, mi fáradjunk érte, mi gondoskodunk szükségleteiről, mi vegyük körül mindazzal, a mi kedvessé teszi szá-

nyugtató tudat az, hogy az új reform a táplálkozásban bevált. A lóhúsának sikere volt Budapesten és a kímérésre került készletet szinte elkapkodták azok, a kiknek nem csak fácszánpeccenyére nem telik, hanem marhasültre sem. Az ize szokatlanságát ellensúlyozta az, hogy olcsón mérk, a mi áldásos, hasznos és üdvös dolog, mert a semmilyen húsnál a lóhús is okvetetlenül izesebb és táplálóbb. A mi különben a szokatlanságot illeti, ez is csak olyan fajta hiba, vagy fogyatékoság, mint a fiatalság. Minden nappal kisebb lesz. Ma még a lóhúsának, az ára szerint, minden hús között a legkisebb a becsülete, de még megérhetjük azt az időt, hogy igen előkelő és drága pecsenye lesz az, a melyet ennek a szép, minden háziállat között legtisztább és legjobb kosztan élő jószágunk a húsból sütnek.

A dolgoztalan város. Budapestet tisztelte meg ezzel a jellemzővel egy német írónő, Reicher kisasszony, a ki valamelyik kongresszus alkalmával néhány napot töltött a magyar fő-

nyaikat, foglalkozásukat nem ismerjük, gondolkodásukról, bajaikról nem tudunk, mindig az az érzésünk, hogy itt csupa gondtalan és dolgoztalan ember rója az utcát. A munka nem az utcaé, a munka odabent él és alkot a házak falai mögött, a műhelyekben és az irodákban. A gyalpadok meg az íróasztalok Berlinben se állnak az utca közepén. A tele kávéházak is megtévesztették Reicher Irmát, a ki nem tudja, hogy a kávéház speciális intézmény. Nemcsak reggeliző, vagy oszonnázó hely, hanem iroda, bérze, sőt szerkesztőség is. Hogy ez jól van-e így, az már más dűlőre tartozó kérdés. De így van és a megfigyelőnek úgy kell látnia a dolgozókat és úgy kell referálnióluk, a hogy a valóságban vannak. Különben a megfigyelés — nem megfigyelés. A németeket meg szokták csipkedni a túlságos alaposágukért. Lehet, hogy a német írónőt bántotta ez a csúföldés és ezzel a tárcacikkével a honfitársainak kelet védelmére. Be akarta bizonyítani, hogy az a német alaposág nem is olyan nagyon alapos.

AZ IFJUSÁG ZÁSZÓLÓSZENTELÉSI ÜNNEPÉRŐL. — A fölleszelt zászló kihorszik a városbásról.

HAZAFELE.

Egész nap a mezőn dolgozgatott a család, az ebédet is oda künn főzték meg. Hiába, sietni kell, nagyot rövidül így ősz felé a nap, az ember alig veszi észre, már is este van. Ime a seregyék nagy csapatokban húzódnak jobbról is, balról is a közeli nádasba éjjeli szállásra, a tócsák fölött kóválygó sirályok is nyugtalanok lesznek és mintha egyet gondolnának, felkerekednek s gyorsan suhannak a homokos földnyelv felé, a hol hálótanyájuk van. A nap vörösvörös színben pillant még egyszer vissza a nyugati láthatár aljáról, azután eltűnik s homályos szürkéség borítja el az egész tájat.

— Este van, menjünk haza!
Megindul azután a kis család. Jó előre ballag gazduram; könnyű neki, mert csak egy gereblye nyomja a vállát, de már az asszony lassabban halad: takarmányt visz a tehénkének, s a mellette bandukoló kis leány is aprókat lép meg. De hát így is csak haza érnek s majd holnap újra kezdik ott, a hol ma elhagyták.

ŐSZI SZÁNTÁS.

Patkay László rajzából.

Szép mezei munka az őszi szántás, ha t. i. az eső jól átjárta a talajt. Akkor a barázdák takarosan, rendben simulnak egymás mellé s csupa gyönyörűség nézni, a mint a földhasábok szétomlanak, puha ágyul kinálkozván az elvetendő magnak. Az igavonó jószág könnyen lépked az eke előtt, a béres meg füttyörészve hallag utána. De bezeg másképp van, ha eső nem járt. Szegény jószágunk van ekkor mit huzni, de még a béres sem igen ér rá nórázgatni, mert ugyancsak bele kell kapaszkodnia az eke szarvába, hogy minden lépten-nyomon ki ne vesse a csontját száradt föld. Képünk is ilyen keservebb fajta szántást ábrázol; ott se járhatott eső, a hol művésznünk vázlatát készítette. A béres ugyancsak neki veselkedik az eke szarvának, a négy ló is nagy erőlködéssel kapaszkodik előre, pedig ostorával ugyancsak biztatja őket a lóhajtó gyerek.

Lehet, hogy a művészeknek nem soká lesz már alkalmuk ilyes jeleneteket rajzolgatni: ma-holnap tényleg villam hajtotta gépek hasogatják mivel világszerte a barázdákat. Hiszen a mint jelentik, Edison olyan akkumulátort talált fel, a mely feleslegessé teszi az igás állati erőt; nem kell sem ökr sem ló, mehetnek egymásután a mészárszékre.

AZ UTCZA.

Kicsinyléssel, vagy éppen lenézéssel, megvetéssel szólni az utcázról — nem való. Igaz, hogy előkelő helynek mondani nem lehet. Kegyelmes, sőt felsőségek urak is járnak rajta, de nyitva van a legromgyo-

sabb csavargónak is. Annak is, a kinek számára egyéb hely sincsen is nyitva. Hajléka a hajlék nélkül valónak, az eseteknek, a koldusnak E szerint való a berendezése is. Poros követ, aszfaltját szőnyeg nem takarja, egész bútor a utcának egynehány nehéz, idomtalan lóca. Ilyen sincsen valamennyinek.

És mégis hatalmas, nagy dolog az utca. Ere a város életének, a melyben vére lüktet és kering. A város élete színre, befejezésre itt kap. Lendületnek, elevenségnek ez a mutatója. Néptelen utcák — halott városok. Hullámozó, forgalmas utca — virágzó, eleven város. És az utca tud sok minden lenni. Tud bölcsője lenni nagy eseményeknek és tud templom is lenni, a melyben nagy eszmék tiszteletének gyujtanak áldozati tüzet.

Ilyenkor gyönyörű az utca. De torzképi, rút és félelmetes, mikor a szenvedelem és igaz ok nélkül való gyűlölség csatátérre teszi. Mikor egy haragos had ádáz indulattal táborút rajta és a maga hődtött területének vallja, a melyen tilos az átjárás és a nyers erő törvényei diktálnak.

Az utcázról, a budapesti utcázról, a melynek aszfaltját, gránitját most kezdi telehordani lesárgult falevéllal az őszi szél, sok különös szó esett mostanában. Politikai táborok vitáztak rajta, hogy — melyiké és bot, bicska meg vasdorong is keveredett az argumentumok közé.

Ez a vita olyan jogtalan, mint a milyen sajnálatos a csata, mely belőle fajult. Az utca rendjét, mikor se háború nincs, se forradalom, az ember és a munka szabadságának törvényei szabják meg. Ahhoz, hogy az utcán szabadon mozoghasson, teljes

SZOCZIALISTA PALRAGASZOK EGY HIRDETŐ-OSZLOPON.

joga van mindenkinek, azokat kivéve, a kik azért mennek oda, hogy ebben a szabadságukban — másokat megbénítsanak.

KIRÁLY-IDYLLEK.

Beaconsfield lordnak tulajdonítják azt a paradoxonnak látszó mondást, hogy «fejedelmi körökben több szerelmi házasságot kötnek, mint bármely más társadalmi osztályban». S valóban nem szükséges a legmagasabb körök családi összeköttetéseiben minden alkalommal rideg politikai érdeket, messzemenő világfelforgató terveket sejtetni. A koronás fők szíve ép úgy megmozdul, ép úgy követeli jogait, mint a legkisebb alattvalóké s boldog és boldogtalan szerelem ép úgy osztályrészök, mint a névtelen tömegek millióinak. Gusztáv Adolf svéd királyi herceg nemrég történt eljegyzését is a conaughti herceg leányával a Kairóban együtt töltött holdas éjszakák sok édes emléke előzte meg s a fiatal Alfonz spanyol királynak emlegetik egy évek előtt tett mondását, hogy «ha valamikor feleséget veszek, magam fogom választani magamnak».

Edvárd angol király szerelmi regényének a szép dán királyleánnyal színhelye a wormsi híres székesegyház. Ott találkoztak először s a találkozás eredményét feszülten várták a hercegnő rokonai, kik Rumpenheimban voltak az alatt. A mint a hercegnő megérkezett a heseni régi kastélyba, unokatestvérei körülvették, hogy halljanak valamit a találkozás részleteiről s nagy izgatottság támadt, mikor Alexandre hercegnő, előhúzva zsebeiből a walesi herceg fényképét, nevetve szólt:

— Magammal hoztam!

A már évek előtt elhalt Albany herceg maga mondotta, hogy Waldeck Helén hercegnővel Frankfurtban történt első találkozásától egész kora haláláig, mely Cannesben következett be — élete nem volt egyéb egy «szép költeménnyel». S ideálisabb, boldogabb házasságot valóban képzelni sem lehetett, mint az övék. Annya az volt, hogy a herceg nem is törődött egyébbel, mint kedves clermonti otthonával. Jellemző erre, hogy egy barátjának mentésüül, hogy bizonyos neki tett ígéretet nem tarthatott be, ezt írta: «Igazán, sokkal szerelmesebb vagyok még, semhogy egyébre gondolhatnék».

A jelenlegi walesi herceg bálványozta feleségét már attól az időtől fogva, hogy együtt játsztak a gyermek-szobában s legboldogabb órái azok voltak, mikor bebolyongta a Sheen Lane-t s a Richmond-parkot mátkája képével szívében.

Bizonyára beteljesedett az angol királyi ház az agg Viktória királynő jóslata, ki egy izben azt írta egy hölgynek: «En szerelmeim mentem férjhez s remélem, gyermekeim is úgy fognak tenni». Ki ne emlékezzen itt arra a jelenetre, mikor az elhunyt Frigyes német császár jegyese, Viktória angol királyi hercegnő oldalán haladva a bolmorei réteken, egyszer csak lehajolt s megpillantva a földön egy fehér fagyvirágot, letépte s szíve hölgyének ajánlta fel szerelmi zálogul. S milyen bájos és igénytelenségében is megható a mai Fifé hercegnő szívbéli regénye, a ki már mint gyermek szerette titkon jövődöbeli férjét. Egy izben valami emléktárggyal akarta meglepni, de nem birva leküzdeni féltékenységét, fiókjába zárta el a régóta elkészített ajándékot.

Azután Lujza angol királyi hercegnő s a szép és deli Lorne marquis házassága, melyről Viktória királynő ezeket írta naplójába: (1870 október 3.) «A mai nap eseményekben gazdag volt. Kedves Lujzánkat eljegyezte lord Lorne. A dolog egy séta alatt történt. Ő a lordkancellárral és Lorne-nal volt. En Beatrice-szel s Ponsonby asszonnyal hajtattam. Ugyanaz a teljesen felhőtlen ég, mint a két előtte való nap. Hétkor térünk haza. Lujza, ki kevéssel utánunk jött meg, elmondta, hogy Lorne beszélt neki íranta való hajlamáról, házasságot ajánlott neki s ő elfogadta, tudva, hogy én beleegyezem. Ámbar nem ért a dolog váratlanul, mégis fáj arra gondolnom, hogy elvesztetem őt. De természetesen beleegyeztem s csak azért imádkoztam, hogy boldog legyen».

A jó öreg Viktória angol királynőnek azonban nemcsak közvetlen családtagjai köszönhetik házasságot boldogságát. A portugál király,

ESTÉLY-BUHA.

UTCZAI BUHA.

PÁRISI DIVATKÉPEK.

Don Carlos házasságát is ő segítette elő a szép Amália orleansi hercegnővel s ezt sem volt oka egyik félnek se megbánni. Erről a keletkező gyöngéd vonzalomról írta volt az angol királynő naplójában 1885-ben: «A trónörökös nagyon szerelmes s nem is csodálkozom rajta, mert Amália ép oly jó, a milyen szép s ép oly okos, a milyen kedves».

Egész regény volt Alice hercegnő szép leányának, Alix hercegnőnek viszonya a csárévicsessel. Ez a kölcsönös vonzalom is már a gyermek-korban keletkezett, s akkor érett komoly szerelemmé, mikor a hercegnő látogatást tett nővérenél, a bomba által nemrég kivégzett Szergiusz nagyherceg feleségénél. A házasság feltétele az volt, hogy Alix hercegnő hagyja ott apai vallását s térjen át a csárévics hitére. Mikor a hercegnő habozni látszott, bátyja, a hesseni nagyherceg szemébe mondta: «Akkor hát nem is szeretted». «De igen, igen!» — tiltakozott a bájos ara, miközben szeméből omlottak a könnyek, s meghozta a nagy áldozatot szerelmének.

Felédhetetlen szép napokat töltött azután az ifjú pár, mint Battenberg Lajos herceg vendége az anglországi Weltonon Thames-ben. S a százmilliónyi tömegek leendő ura itt igénytelen félrevonultságban élvezte boldogságát, szántotta csónakjával a vizet s oly elégedett volt, hogy a szórakozás minden megszokott nemét visszautasította. Nem járt lóversenyekre, került a zajos társaságokat s csak szerelmének élt.

A mi Vilmos császárt illeti, házassátele boldogságáról ő maga tett élesen szóló vallomást nem rég egy banketten. Nem is volt pillanatig se kétsége Augustza Viktória schleswig-holsteini hercegnővel való első találkozásá után, hogy a sors őt rendelte neki élettársul. «Erősen hiszek — mondta volt a császár a banketten — az első látásra való szerelemben, mert én is egyike vagyok áldozatainak és sohasem volt okom sorsomom bántódnia». A császár különben más alkalmakkor is fényes tanujelét adta választása miatti megelégedésének. Egy más disztribúción, melyet a császárné tiszteletére szülőföldjén rendeztek, poharat emelve, ezeket mondta:

«A kapocs, a mely engem e tartományhoz fűz, s egész más módon lánczol ide, mint birodalmam más részéhez, az a drágakő, mely oldalam mellett ragyog — ő felsége a császárné. Ebből a talajból nőve ki, egy német hercegnő sokféle erényeinek megtestesülése, neki köszönhetem, ha képes vagyok nyugodt lélekkel megfelelni tisztem súlyos feladatainak».

Első látásra szerette meg a nápolyi herceg is (most Viktor Emanuel olasz király) hitvesét, a montenegrói fejedelem leányát, a ki akkor a jelenlegi császárné volt szánva. A nagy esemény a velencei színházban történt tíz év előtt, a kiállítás ünnepélyes megnyitása alkalmával. Viktor Emanuel mint gondatlan ifjú ment el az előadásra, s mire az véget ért, a szép hercegnő sötét szeméi rabul ejtették. Maga beszélt el, hogy nem ismert többé nyugalmat, míg csak később a császár és császárné moszkvai koronázási ünnepélyen ígéretet nem nyert tőle, hogy meg fogja vele osztani trónját.

Mikor Károly, Hohenzollern herceg, a mai román király elelőtt több mint 30 évvel látogatást tett Berlinben az öreg Vilmos császár udvaránál, nem is sejtette, hogy Amór ott leskelődik reá tegzével. A vendégek közt volt Wied Herrmann herceg leánya is.

Egy nap a hercegnő szokott szeleburdiságával a lépcsőkön leszaladva megesiszött s földre esett volna, ha egy úr, a ki a lépcsőkön fölfelé ment, karjai közt föl nem fogja. Ki gondolta akkor, hogy ép leendő férje karjai közé esett? Bizonyára ő maga sem. Mert a hercegnő még sokáig ezután is leküzdhetetlen ellenszenvet érzett a házasság iránt. Ha kerői jelentkeztek, tréfásan azzal utasította el őket: «Nem akarok férjhez menni, míg román királyné nem lehetek. Ott még nyílik tér számomra». (NB. akkor még nem létezett román királyság.)

Amor előrelátóbb volt, mint a hercegnő. Évek multak el s a lépcsőházi kis kaland hőseiből Károly, Románia királyja lett. De Erzsébet csak sokkal később vallotta meg, már mint felesége, hogy szívet ott a berlini palota lépcsőházában vesztette el.

PÁRISI DIVATLEVÉL.

Az ősz beálltával hirtelen és minden átmenet nélkül megváltoznak a divatüzletek kirakatai és ezzel részben az utca jellege is. Egy csapással eltűnnek a hatalmas üvegtáblák mögül a virágok, lenge mollok és battisztok és helyüket elfoglalják a komoly, sötét színű szövetek. Sőt olykor szinte visszának látjuk, ha odakint még csalékony, szinte nyári hével tűz le a nap és a boltok kirakatai már a divatos szórmekek egész tömegét mutatják be az érdeklődőknek.

Ezidén is bekövetkezett már ez a változás és mindenfelé a selymes posztók és más téli szövetek újdonságai sötételemek felénk. Oly nagy ezeknek száma, hogy a legkülönbözőbb színek kedvelői is bátran válogathatnak belőlük. A sötét színek közül erősen jelölik a kékét és zöldet, mindenik számtalan árnyalatban kapható. A nyárból átszármaszott a lilás is, ez alkalommal az ibolya legsötétebb árnyalatában, ez azonban előreláthatóan csak elvétve fog kedvelőkre találni. A mellett sok a szürke színárnyalat is, a középszíntől a legsötétebbig. Mindezek mellett természetesen diadalmasan megáll az a mindenkor elegáns szín, a mely fiatalnak és öregnek egyaránt illik: a fekete. Nagyvárosokban alig van disztíngált izlésű nő, kinek fekete téli ruhája nem volna.

A gyapjuszövetek mellett a szeszélyes divat a bársony- és selyem-szöveteket jelöli nagy előszeretettel. A bársony tompafényű szövése és lágy redőzete mindenesetre nagyon stilszerű öltözéke a téli évszaknak, de csak kivételes alkalmakra viselhető. Az izléstelenség vádját hárítaná magára minden nő, ha állandóan bársonyruhát akarna viselni. Ez legfeljebb azoknak engedhető meg, a kik mindig kocsin járnak, de még ezeknek is csak föltételezen.

A ruhák szabását illetőleg örömmel jelentjük, hogy a rövid alj ezután is diadalmasan megáll. A mi természetes is, mert az eső, sáros évszaknak ennél czélszerűbb viselete alig képzelhető. A kényelemnek ez a szabálya összevág a kabátok formájával, mert ezek viszont többnyire bőveek és hosszabbak. Igaz, hogy minden áron előtérbe igyekszik jutni az egészen testhez álló kabát és derék. De ez ellen tömegesen tiltakoztak a nők, sőt nem viselésre állt számos jelét adták annak, hogy bojkottálni kívánják divat ő felségének ezt a legújabb zsarnokságát. Ez teljesen észszerű, mert a feszes derék uralma egyszerűsége a hosszú fűző és az eddigi is sürdün észlelt ezetlen fűzés visszatértét jelentené. A nők pedig e téren már sokkal több üdvös tapasztalatot

oda fölvezették, lehorgasztott nagy fejében föltámadhatott a gondolat: — Vajjon érdemes volt-e megvalósítani olyan sebesen futni, hogy — ide érjek?

Droppa József: „Murány Várának Története” magyar és tót nyelven e napokban megjelent a megrendelhető az előlírtnál. A könyv tartalma: Szévege 34 fejezetre oszlik, illusztrációk száma 29, a zene pedig 3 daraból áll. A munka Murányi grófnak (Ferdinand bolgár fejedelemnek) van ajánlja. Pohorella (Gömör-megye, u. p. Pohorella-vasgyár) Bahý József.

HALÁLOZÁSOK.

Gróf Csáky ZENÓ főrendiházi tag, Szepesség főispánja, kit a nyáron súlyos betegség érte, s Budapestre hozták gyógyítás végett, október 2-ikán meghalt itt 66 éves korában, s holttestét Lócsára vitték. Öccse volt gróf Csáky Albinak a főrendiház elnöke, akit a válság idején épen most fogadott kihallgatáson a király. Katonai pályát választván, részt vett az 1859-iki olasz hadjárásban és 1864-ben mint főhadnagy vehette a szolgálatot, és Esterházy Leontin grófnak vette feleségül. Szepességben sokat tett, hogy a turisták a szép vidéket kényelmes utakat találjanak. Ez a külföldi látogatók számát mindjárt fokozta a Nagy-Túránban. A gróf verbaei jóságán gazdálkodott. 1896-ban lett Szepesség főispánja.

Bizáki PUKY AKOS, egyetemi magántanár, fővárosi levelesorvos, a Vörös-Kereszt egyesület budai kórházának volt sebészeti főorvosa, az orvosi tudomány egyik kiválója, meghalt Budapesten 60-ik évében. A bécsi egyetemen tanult, ismereteit a külföld legnagyobb városainak kórházaiban gyarapította. Budapesten 1877-ben telepedett le, a hol mint Lumnitzer tanár asszisztense kezdett működni a klinikán. Tevékeny része volt a poliklinika-egyesület megalakulásában. Az orvosi tudományt irodalmilag is hasznosan szolgált.

HEREDIA francia költő, egész nevén José Maria Heredia spanyol eredetű, a ki a spanyol Kuba szigetén született, 1842-ben, a honnan Franciaországba ment tanulni, s elke odatapadt. Az utolsó időkből nevezetes, sőt némelyek szerint legkiválóbb költeménye lett Franciaországéknak. Költői érdemeit 1894-ben a francia akadémia azzal ismerte el, hogy tagjává választotta, egy nagy prózaíró, Zola Emil ellenében. Költeményeiből magyarra is sokat átültetett Vargha Gyula, a Kisfaludy-Társaság titkára és Zempléni Árpád.

Meghaltak még a közelebbi napokban: Alsócsernatóni DAMOKOS László volt országyűlési képviselő, nyug. táblai bíró, 68 éves korában Fehérgyarmaton. — CSEREP SÁNDOR főgimnáziumi igazgató, hegyesrendi áldozó, a szegedi közélet népszerű tagja, 56 éves korában Szegeden. — Id. lipóczi KECSER László negyvennyolcas honvéd, nyug. f. szolgabíró, 80 éves korában Bolgár községben. — Id. Richter Károly negyvennyolcas honvédfőhadnagy, volt udalmi jóságfőnök, 78 éves korában Orsován. — Ötömösi SZÁNTAI SÁNDOR földbirtokos, Bars vármegye törvényhatósági tagja, 81 éves korában Nagyherstyén. — Kisszecsői LÉVAY SÁNDOR volt 48-as honvédfőhadnagy, Érsekújváron, 78-ik évében. — Görögyszentimrei BERZENECZY ISTVÁN, 60 éves korában Nagyszombatban. — RAGLAI LAJOS mező-csáthi nagybirtokos, a ki 85 éves korában rablójelöltek ölte meg. — KOLBA MIKSA gépész-mérnök, a díszgyári papírgyár társtulajdonosa, 37 éves korában Iglón. — Gyulai SÁSKA MIHÁLY államvasuti felügyelő, 66 éves korában Budapestben.

ten. — Rupertói REINPRECHT LÁSZLÓ, 52 éves korában Egerben. — ÉHN SÁNDOR nyug. f. szolgabíró, 56 éves korában Nagyatádon. — ÚNSZINY Károly gyógyszerész, 46 éves korában Mezőberényben. — Kecskeméti HERZ gyümölcs-és borsgyároskereskedő, a ki a kecskeméti gyümölcskereskedés fejlesztésére sokat tett, 78 éves korában Kecskeméten. — ZSÁK BERTALAN belügyminiszteri számtiszt, 29 éves korában Veresmarton. SCHURINA ISTVÁN, Nagy-Kálló város díszpolgára, Szabolcs megye törvényhatósági tagja, nyug. gimnáziumi igazgató, 63-ik évében Nagy-Kállóban. — Szabó Imre régi honvéd, 80 éves; király SÁNDOR 48-as honvéd, 76 éves, mindkettő a budapesti honvédtudományi lakója, s együtt is temették el őket. — MELTZNER JÁNOS 48-as honvéd, 77 éves, Matóczon. — KOMPOLTHY JÁNOS 48-as honvédfőhadnagy, 78 éves korában Iglón. — Richter OSZKÁN, a trieszti általános biztosító-társaság kárbecslő-felügyelője, 37 éves korában Budapestben.

Szavolnczai SÁNDOR JOZSEF, szül. Tragor Mária, honvédtudományi főhadnagy felesége, 29 éves korában Pozsonyban. — Özv. kézi-polyáni Kovács VILMOSNÉ, szül. gnádi Pálffy Ernesztina, kézi Kovács László jeles tájfestő és műkritikus édesanyja, 65 éves korában Nagy-Becskereken. — Dr. Kovács JÁNOSNÉ, szül. Szabó Klára, 37 éves korában Budapestben. — Özv. Borsos FERENCZÉ, Seidl Paulina, Árpád községben. — Özv. Ivertetjedi Nagy SÁNDORNÉ, szül. Kocián Paula, Szombathelyen. — Homorod-szentpályi SZENTPÁLY GYULÁNÉ, szül. Tordai Krisztina, pénzügyi felügyelő felesége, 50 éves korában Budapestben.

Szerkesztői üzenetek.

Diófa-levelek. Szeretek egy leányt, Némi kis hangulat, elég ügyes, bár távolról sem művészi verselés, — ennél több jó nem találnék a legjobb akaratul sem a ki dolokban.

Laurához. Valamikor régen. Csendes éjjel. Az utóbbi a legjobb, ebben van valami, a mi azaz biztat, hogy talán még jobbat is fog valaha írni. Hogy ez a remény beválik-e, azt majd meglátjuk.

Bálbán. Dal a szép multról. Hogy könnyező szemmel ment haza a bálból, mert egy bizonyos hölgy nem volt jelen, az még nem oly nevezetes világtörténeti esemény, hogy az egész országnak tudomásul kellene vennie. Az ilyen apró dörögés csak akkor érdekes, ha igazi költővel esik meg.

Népdal. János bátya Erdőben. Sem a népies hangban, sem a természetfestésben nem nyújt biztatást. Amabban nem vízi többre a népies költészet lomtarából vett szövegek lapos ismétlésénél, emebben pedig nem tud éreztetni semmit a természet költői szépségéből. Verselése is igen gyarló.

Erdőbenye fordón. stb. Buzgalmit, munkáinak helyes irányát méltányoljuk a sajnáljuk, hogy nem talál sikerre, Versei az irodalmi színvonal határánál közelébe érnek, de nem érik el; nemes gondolkodás, irodalmi hajlamú emberre vallanak, de nem mutatnak igazi költőt. Nincs meg benne az egyéniségnek az a friss színe és zama, a mi a költői alkotást tesz; olyanok, mint a csinált virág, a mely távolról igaznak látszik, de gondosabb szemléletre meglátszik rajta a mesterségszerűség és életlenség, és illata nincs.

Egyedül. A vers nem lesz egyedül a papirkosárban. A magyar róna, stb. Már maga az sem biztató dolog, ha valaki egy másik — bármily nagy — költő műve után dolgozik s átírja azt, a mit amasz már egyszer jól megcsinált. Rendszerint el is rongja. Ez alól a szabály alól „A magyar róna” sem kivétel. Vigasztalására szolgálhat azonban az, hogy többi versei sem jobbak.

SAKKJÁTÉK. 2453. számú feladvány. Palkoska E.-től. (II. díjat nyert feladvány.) Sötét. Világos indul s a harmadik lépésre matot mond.

A 2439. számú feladvány megfejtése Gérecz Károlytól. Világos. Sötét. Világos a. Sötét. 1. Vb1-c2... PFS-b4 (a) 1. Hb7-d8... Hb7-d8: (e) 2. Hf6-g1... Fb4-c3 (b) 2. Hf6-d5... t. sz. 3. Hd8-e6 mat. 3. V mat.

Helyesen fejtették meg: Budapest: K. J. és F. H. — Andorfi S. — Kovács J. — Csongorban: Németh P. — Bakony-Szentlászlón: Szabó János. — Feketésen: Kintzig Róbert. — Kecskeméten: Balogh D. — A pesti sakk-kör.

Rövid értesítések: Pécs: D. A. — Királyllyal mint olyannal, akár fedezet mellett, akár a nélkül, sakkot adni nem szabad és nem lehet.

KEPTALÁNY

KIÉRTÉKES. A 37-dik számban megjelent képtalány megfejtése: A dícsőség útja romokon vezet át. Feloldó szerkesztő: HOITSY PÁL. Szerkesztőségi iroda: Budapest, IV., Reáltanoda-u. 5. Kiadóhivatal: Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

„Henneberg” selyem. Természetes vasmentes Lithion-forrás. Kínáló hatású. vese-, hólyag-, rheuma- és csővelénybántalmaknál. vizseli nehezégeknek, orvorkorbetegségeknél a légző- és emésztési szervek bántalmánál. Budapest, főraktár Edesky L. urnál.

Okleveles ének-tanár. jutános áron hölgyeknek ének-tanítást ad. Budapest, IV. ker., Irányi-utca 10. sz. I. em. 6.

Gyorsírás. lakói és magánhasználatra. Forrai Somáth. Gabelberger-Markovics rendező nyomon. I. rész. 1.0.-olezo írás. Ára 1 korona 30 fillér.

Olvasás. Forrai Somáth. Gabelberger-Markovics rendező nyomon. Gyorsírás-olvasókönyv. Ára 1 korona 20 fillér.

Az Első Leánykiképzési Egyet. m. sz. Gyermekek- és életbiztosító intézet Budapest, VI. Teréz-kürt 40-42. sz. Alapították 1863. F. év szeptember havában 1.164.500 K értékű biztosítási ajánlat nyújtották be és 983.100 K értékű új biztosítási kötvény állították ki. Biztosított Szegedek fejében 78.988 K 87 fill. fizetett ki. 1905. január 1-től szeptember 30-ig 11.406.900 K értékű biztosítási ajánlat nyújtották be és 9.568.900 K értékű új biztosítási kötvény állították ki; biztosított Szegedek fejében 652.321 K 82 fill. fizetett ki. Ezen intézet a gyermek és életbiztosítás minden nemével foglalkozik a legelőnyösebb feltételek mellett. 10449

Vértes-féle Sósorvos. Minden házban szükséges.

Kaphatók LAMPÉL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fial) rész. Irányi-utca 21. sz. és minden könyvkereskedésben.

OLDSMOBILES. olcsó vételára daczára minden kívánságot kielégíti. 8 lóerős 2 ülést. kocsi. 11054a. 8 lóerős 2 ülést. könnyű kocsi, a világ összes gazolin autómobiljai között a leghíresebb és a legmegbízhatóbb. 2 személyt bármely uton, sőt ut nélküli is könnyen elvisz. 8 lóerős könnyű kocsi, 8 lóerős utazó kocsi, 10 lóerős családi kocsi, 20 lóerős 2 cilinderes családi utazó kocsi, 10 és 16 lóerős csomagszállító kocsi, 11 személyes omnibusz. Mielőtt autómobil vásárolna, kérjen tőlünk katalógust.

OLDS MOTOR WORKS Detroit, Michigan. Schreier Gusztáv és Társai vezérképviselek. Budapest IV., Eskü-ut 6. (15-13). Garage: VI., Gyár-u. 31. (21-69).

„Rapid” tömőkészülő. Könnyűvel teszi lehetővé minden háztartásban előforduló közt, szövőt és lenárukat, harisnyákat, fehéreműt és posztón eszközöndő tömő munkát gyors és egyenletes szövetre hasonló előállítás, kezelés igen könnyű. 10.000 drb van forgalomban. Ár dróbnak használati utasítással együtt, kartonban 1 ft 25. Szákladás utánvét mellett a szállítókészítőtől LEO LATEINER, Wien, 1/28, Wollzeile 31.

SICULIA artézia gyógyforrás. A gyomoréget azonnal megszünteti. Koranyi Kéty, Rigler, Vámosy, Hirschler, Israel, Onodi, Tausak, Polat-szék budapesti egyetemi tanárok és specialitászak gége-, légszű-, tüdő-, gyomor-, bél-, vese-, máj- és hólyag-bántalmaknál a málnási „SICULIA” gyógyforrás. Lux Mihály drogéria-üzlete. IV., Muzsem-körút 7. Telefon 672.

ÚJDONSÁG! Óriási megtakarítás. Minden háziasszony egy kísérlet után állandóan használja a „PACIFIC” száraz tojásliszt-készítményt. Strobentz Testvérek gyár részvény-társaság. Budapest, Üllői-ut 89. A Pacific tojásliszt teljesen tiszta; sül és fűt teszták, ugyancsak a cukrászsütemények és a fagylaltok készítésénél kitűnően használható és teljesen pótolja a friss tojás sárgáját. Nem romlik és emelégve állandóan készletben tartható minden háztartásban.

FEJFÁJÁS ELLEN. ANTIDOL. KAPHATÓ MINDEN GYÓGYSZERTÁRBAN!

Mach-féle szabad. egészségügyi nadrágtartók. Ezek egészségessé és kényelmessé teszik a nadrágviseletet, mivel a kengyel a csabán minden mozgásnál eloldódik. Különösen pedig azért, mert a nadrágtartók jó, nyújtható, szatmár szalagból vannak előállítva és szűllés, rozsdamentes csatokkal felszerelve. Gombelvezetés sines többé! mert a nadrágtartók nem kell a nadrágban gombolni (1. ábra), a gombok pedig csak a folytonos használat folytán szakadnak le. Az öltözködés gyorsabbra tehető. Különös előny van abban, ha minden nadrághoz egy készlet tartalék-kengyelt (2. ábra) a szalagokhoz tartozó részre tartják. Ha a nadrág három helyen kénytelen fel lesz akasztva, ónsulya által kissimul és megtartja sime, ráncz nélkül faron-ját a nélkül, hogy vasalni kellene. Ha új nadrágot szerzünk, varrassunk arra a szalag gombok helyett ingyen Mach-féle szalag-rogokat (4. ábra), mi kirzja a gombelvezést; a nadrág pedig úgy fog mint az a 3. ábrán látható. Gyáram a legmodernebb gépezetre van berendezve. Nagy mennyiségben csak nadrágtartókat gyártok. Az ókszeri gyártás pedig arra képest, hogy jobb minőségű és a kézműveseknél 25%-al olcsóbb nadrágtartókat szállítunk. Cs. kir. szab. nadrágtartó-gyár. FR. MACH, BRÜNN.

MARGIT-CREME. a mely regyitása, sem higany, sem ólom nem tartalmaz, teljesen ártalmatlan. Ezen világhírű erdekes pár nap alatt elváltól szepelt, májfol- tot, pattanás, bőrrákák (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat, redőket, himlőhe- lyeket és az arcot hófehérré, simává és üdévé varasolja. Ára nagy tégely 2 kor., kis tégely 1 kor. Margit hölgy 1 kor. 20 fill., Margit szappan 70 fill., Margit foggép (Zahn-pasta) 1 korona, Margit arcviz 1 korona. Hamisítványok bíróság üldöztenek. Postán utánvételle vagy a pénz elő- Földes Kelemen gyógyszer. Árad. Budapesti főraktár: Török József gyógyszer. Király-u. 12 és Andrassy-ut 29. Kapható minden gyógyszerárban.

MELANOGENE. feketek és barna színben. Ezen kitűnő és ártalmatlan készítménnyel hajat, szakált, bajszot pár peroz alatt feketére vagy barnára lehet festeni. A szín állandó és a természetes színűt meg nem különböztethető. Ártalmatlan és alkalmazása igen egyszerű. Nem piszkít. 10689. Ára 2 korona 80 fillér.

Hogy ESZMÉNYI KEBELT elórhessen, használja ön a Pilules orientales-t, melyek rövid idő alatt a kiálló nyak- és vállcsontokat eltűntetik, a kebeli fölveszték, erősítik és ismét helyreállítják, a derekakat pedig állandóan tessék embonpótlat adnak, a nélkül, hogy a derekát megnagyobbítsanak. A PILULES ORIENTALES az egészséget mindenkor előmozdítják és leg-érzékenyebb véralak mellett is bevehető, fiatal nők kebele a kiállítását elkerüldve vagy a szoba sem bírt. Körülből kéthavi könnyű kezelése. Egy doboz ára utasítással K. 6.45, bérmetve, utánvételt K. 6.75. J. Ratió, Pharmacien, 5, Passage Verdau, Paris. Ausztria-Magyarország részére: Török József gyógyszerész. Budapest, Király-utca 12. 10946

REITHY BELAI GYÓGSZERÉSI PÉMETEPPÉZSOKORKA BEKÉSCSÁBAN. ÁRA 60 fillér.

Ha őszül a haja ne használjon mást, mint a „STELLA”-HAJVIZET, mert ez nem hajfestő, de oly vegyi esszeléstől szer, mely a haj eredeti színét adja vissza. Uvegje 2 K. ZOLTÁN BELA gyógyszerárban, Budapest, V/49, Szabadság-tér, Sétátér-utca 11196

Mindenki számára igen érdekes a legújabb látókészítők „Stereos” két optikai üveglencsével. 25 drb pikans képpel vagy kíván- nagra tájképpel, városokkal stb. Leges- gyobb tisztaságú és világosságu, piastikai ábrázolási képek. Ára 25 képpel együtt, elegáns kartonban csak 1 ft 25 kr. 25 drb külön kép-ára 35 kr. Szákladás utánvételt a szállítókészítőtől LEO LATEINER Wien, 1/28, Wollzeile 31.

Az 1849 október 6-án dicső vértanú-halált szenvedett hőseinknek emelt díszes irodalmi emlék az Aradi vértanúk Albuma. Szerkesztette VARGA OTTÓ. 87. Ára diszkótésben 6 mümel- képpel. 15 korona. 1ékkeltel. A szabadságharc eseményeit a tizenhárom aradi vértanú személye körül csoportosítva írja le a szerző, megkapható esetleg a szomorú utolsó napokat és a nemzet újradörobését, Zichy, Manthámér, Papp és más hazai művészek illusztrációival. Autogram- mokkal. Az 5. kiadás remek diszkótésben jelent meg és havi részletfizetésre is kapható. Aradi fogságot alatt lrt adatok az 1848/49-iki szabadságharcból. Irta Csutak Kálmán. Ára 3 korona 20 fillér. Magyar nemzeti vértanúk. Irta Jókai Mór. Ára 80 fillér. KOSSUTH LAJOS ÉLETE ÉS MÜKÖDÉSE. Irta Gracza György. Ára 5 korona. Kaphatók Lampel R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fial) részvény-társaságánál Budapest, VI., Andrassy-út 21. sz. és minden könyvkereskedésben.

5 frtért
szétküld utánvét mellett az
Orsz. Posztóruház
Budapest, Rottenbiller-n. 4B.
I. emelet.
egy férföltönyre 3 méter
finom fekete, sötétkék,
szürke vagy barna angol
gyapjuszövetet.

Világhírű kitudott olmitz
Quargli.

Az első olmitzi gépezetű sajtyár
mely 1839. évben alapított
szőlő szőlő gyarmatából egy
postai küldeményt bérmentve és
utánvételt 3 K 70 fillért. Nagyobb
megrendeléseknél a legelőbb
árak.

JOSEF MEIXNER, Olmitz
Bahnhof. 1082

Férföltönyt
dívatos szabással, gyapjuszövetből készült mérték után
finom kivitelben 25 kor.-ért
LICHTMANN SANDOR
szabómester. 11090b
Budapest, Rottenbiller-n. 4B.
I. emelet.
Vidékre minták bérmentve.

Vezérszó: Minden darab szappan a **SCHICHT** névvel,
tisztá és ment káros alkatrészekből.
Jótállás: 25,000 koronát fizet a **Schicht Gyógy-**
cég Auszgiában bárkinak, a ki bebizonyítja,
hogy szappana a «Schicht» névvel valamely káros keveréket tartalmaz.

Schicht-szappan!

(„Szarvas“ vagy „Kulcs“-szappan.)

**Megtakarít pénzt, időt és fáradságot.
A ruhát kiméli és megóvjja.**

Mindennemű ruha és Hófehér ruhát ad.
mosási módszer részére A színeket emeli, fénylővé
a legjobb és legolcsóbb. és világossá teszi.

A vásárlásnál különösen ügyeljünk arra, hogy minden darab szappan
«Schicht» névvel és a «Szarvas» v. «Kulcs» védjeggyel legyen ellátva.

Hogy karcsuvá lehessünk

a nélkül, hogy segítségülhöz kértünk volna, használnak a „**PILULES APOLLO**“
melyek tengeti növények alapján vannak előállítva és
paris orvosoktól készítették. Ezeken kívül van
betartható gyógyszerelés rövid idő alatt eszaktalannal
alhat **fülszagos embonpiont** és biztosítja a **kövér-**
testiség gyógyítását miná két nemnél. Ez a **titkos**
minden **elagosa kúpi**nek, ki nyugtató és **fiatalos**
alakját meg akarja őrizni. Egy **szacn** ára utalás
al **K 6-45** bérmentve, utánvételt **K 6-75 J. Batle,**
gyógy. 5 **Passage Verdau, Paris (IX).** —
Batle **Anastrie-Magyarország** részese **Budapest** **Török**
József, gyógyszerész, Király-utca 12., 11019

Igazi urinő
arcsának, keblének, kez-
nek alapos ápolására hasz-
nálja mindig a világhírű,
1886-ik év óta törvényileg
védett **Kriegner-féle**
CREME DE MARGUERITET.
Kérjen mindig határozottan
Kriegner-félet.
Eredeti nagy tégely 4 kor.
Próbátégely 1 kor.
KRIEGER GYÖRGY
gyógyszerész **Budapest,**
VIII., Kálvin-tér. 10870

Serravallo
CHINA-BOR VASSAL
erősítőszeg gyengélkedők, vérszegények és
lábbadozók számára. Étvágygerjesztő, ideg-
erősítő és vérjavító szer. 10852
Külföldi. Több mint 3300 orvosi vélemény.
J. SERRAVALLO, Trieste-Barcola.
Vásárolható a gyógyszerárakban filléres üvegekben
4 K 2.00, egész literes üvegekben 4 K 4.80.

MATTONI-FÉLE
GISSHUBLER
TERMÉSZETES
SAVANYÚ-KÚT

ANYÁK!
Óvjátok gyermekeiteket a háterinez elgörbülésétől!
Háterinez elgörbülésben szenvedő

15 éves leány műfűző
alkalmazása előtt. a fűző alkal-
masításával.
Keleti J. testgyógyászati műintézet készít jótállás és a
legelőbb gyári árak mellett;
Műfűzőket, Hessing vagy Dollinger tanár
rendszere szerint, háterinez stb.
elferdülésének gyógykezelésére.
Egyenestartók hanyag testtartás meggyátására.
Mellfűzőket a legelőbbé-
plasztikai párnázással stb.
Női kiszolgálás.
Járó- és támogatókat, Lorenz tanár és
Hessing rendszer szerint, háterinez stb.
a legelőbbé-
Műlábakat és műkezeket a legelőbbé-
plasztikai párnázással stb.
Női kiszolgálás.
Gyógy-
szobatorna-készületek, valódi amerikai és angol
gyártmány, nagy választékban! 10866
Kér en ingyen és bérmentve legújabb képes árjegyzéket
KELETI J., orvosi műszer-gyáros,
BUDAPEST, IV., Koronaherceg-utca 17. sz.

Hirdetések elfogadtatnak a kiadóhivatal-
ban, Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

Párisi világkiállítás Grand Prix 1900.
KWIZDA FERENCZ JÁNOS
es. és kir. osztrák-magyar, kir. román és bolgár hercz. udv. szállító,
kerületi gyógyszerész Kornenburgban, Bécs mellett.
KWIZDA-féle Restitutions-fluid
osász. és kir. szabadalmazott
mosóvíz lovak számára.
Egy üveg ára 2 kor. 30 ALL.
40 év óta az udvari istállóban, a ka-
tonaság és magánosok nagyobb istálló-
ban használatban van nagyobb
elő- és utó-erősítő, innk me-
reveségét stb. az idomításnál
kiváló munkát képezi a
lovakat. 11083
Kwizda-féle
Restitutions - fluid
csak a mellékelt véd-
jeggyel valódi. Képes
érjegyzéket ingyen
és bérmentve. Forak-
tár: **Török József**
gyógyszerész. **Budapest, Ki-**
rály-u. 12., Andrássy-út 26.

Kocsi-gyártás. 11186
Budapesti kovács- és kocsigyártó-
ipartestület védnöksége alatt álló
Kocsi
Arucsarnok-
Szövetkezet,
Budapest, VII., Kerepesi-út 72.
Ajánl mindennemű hintőkocsit.

1.50
frt.
2 frt. Roskopf-órak
plombával.
Nikkel vagy acél Roskopf-
rendszerü — frt 1.50
Roscopf-strapaz-óra
plombával — frt 2.—
Duplafedél — frt 3.40
Arany-doboz (arany-
hoz hasonló) — frt 3.50
Val. ezüst egyfedél — frt 3.—
Duplafedél — frt 4.—
3 erős fedél — frt 5.—
Eredeti evasuts-Roscopf
(nem rendsz.) frt 3.50
Fenti órák a szűz Mária,
magyar korona, száj-
földmíves vagy 16 dom-
borművű képével 10 krral
drágábbak.
„A nagy óragyárhoz“ cég MAX BÖHNEL, órás, Wien, IV., Margarethenstrasse 38. szám.
A cs. kir. államhivatalnokok szállítja. — Alapítva 1840. — Kérjen nagy árjegyzéket ezer képpel ingyen és bérmentve.
11087

Kakn-óra frt 2.50
Zenélő
ingaóra
71 cm. magas, önmaga-
tól a legszebb dalokat,
kerengőket és indulókat
játssza — frt 6.—
Zene nélkül — frt 4.—
Ótóművel — frt 4.50
Toronydróttal — frt 5.—
Ébresztő-órak nik-
kelből — frt 1.—
Dupla haranggal frt 2.—
Zenélő művel — frt 4.25
Kakn-órak — frt 3.40
Kerek konyhaórak frt 2.—
Három évi írásbeli jótállás. Meg nem felelőért pénzvisszaküldés. Szétküldés csak utánvétellel.

Ébresztő-óra 1 frt.
éjjel világító frt 1-58
Dupla haranggal 2.—
Valódi ezüst 3. — 5. —
Remontoir-óra
es. és kir. fémpeljeszel
urak, hölgyek és stnk
része.
Egyfedél — frt 3.—
Duplafedél — frt 4.—
Aranyozott — frt 5.—
Három erős fedél, frt 6.—
Ezüst páncéllánc frt—90
14 kar. arany 8 frtől felj.
14 kar. aranylécok 10 frtől felj.
14 kar. arany fülbevaló
1 frt 20 krtól feljebb.
14 karátos aranygyűrűk
követl 1 frt 80 krtól felj.

42. SZ. 1905. (52. ÉVFOLYAM.)
SZERKESZTŐ **HOITSY PÁL.** FŐMUNKATÁRS **MIKSZÁTH KÁLMÁN.** **BUDAPEST, OKTÓBER 15.**

Szerkesztési iroda: IV. Reáltanoda-utca 5.
Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4.
Előfizetési feltételek: Egész évre — 16 korona. A „Világkronika“-val negyedévenként 50 fillérrrel több.
Félévre — 8 korona. Negyedévre — 4 korona.
Külföldi előfizetésekre a postailag meg-határozott viteldij is esatolandó.

SPÁNYI BÉLA.
AZ ALFÖLD POÉZISÉNEK szeretetreméltó festő-
tolmácsa **Spányi Béla.** Nem csoda tehát,
hogy művészete iránt már hosszabb idő
óta élénk érdeklődést mutat a magyar közön-
ség. Nincs nálunk talán képgyűjtemény, mely-
ben mély hangulatú festményeivel nem talál-
koznánk; s a mi feltűnőbb: egy-egy szerényebb
tanulmányával még olyanok is dicsékedhetnek,
a kiknél a műtárgyak vásárlása nem tartozik az
élet szükségletei közé. Jóllehet már évtizedek
óta dolgozik, a művészet terén fölmerült újabb
és újabb áramlatok sohasem ártottak népszerű-
ségének, s azok a kritikussai, kik az ultra-modern
jelszavak vesszőparipáján lovagolva, akarják ér-
tékét kicsinyíteni, bizonyára hiábavaló munkát
végeznek. **Spányi Béla** rokonszenves művészi
egynisége alapján sohasem változott meg, s
ha külföldi tanulmányúttal koronkint idéztek is
elő változásokat a technikájában: megmaradt a
magyar természet érzelmes kedélyű és éles
szemű megfigyelőjének. Képei száz más festő
művei közt is élénk tárják jellemző tulajdon-
ságaikat; látjuk, érezzük, hogy azok csak az ő
mélyen érző szívének és borongó kedélyének
termékei lehetnek. Ez a nagy szubjektivitás ad
nem közönséges érzéket újabb és újabb alko-
tásainak; de okozza egyúttal azt is, hogy néme-
lyek egyhangúsággal vádolják. Mintha bizony
többé-kevésbé a legnagyobb lírikusok is nem
szenvetnének az ily értelemben vett egyhangú-
ság hibájában, s a tájfestőtől, ki a festőművé-
szet liráját műveli, rossz néven lehetne venni,
ha többször is kifejezi ugyanazokat a hangula-
tokat és érzelmeket. Vádolni csak akkor lehetne,
ha ezek az érzelmek affektáltak, hazugok, vagy
épen érdektelenek volnának. Az a körülmény,
hogy **Spányi Béla** száz és száz csaknem egy-
forma tárgyú és hangulatú tájképe folyvást
megtalálja a maga közönségét, a művész erős
egynisége mellett tesz biznyságot. Azok a fia-
tal művészek, kik minden iskola, minden újabb
irány keretében kényelmesen el tudnak helyez-
kedni s minden motívumot egyenlő szeretettel
festenek: ilyen sikerben sohasem részesülhet-
nek, mert műveikből az hiányzik, a mi a táj-
képnél leglényegesebb: a művészi egyéniség
őszintesége és ereje.

felhőket, a naplementét s a part növényzetének
a vízben való visszatükröződését, a mi minden-
kor egyik legkedvesebb motívuma a tájképfestő-
nek. Nem egyszer voltam a tanuja ennek a sze-
retetteljes elmerülésnek, s később a régi Mű-
csarnok kiállításában újra és újra átéreztem
amaz órák kedves hangulatait, ha a művész
képei szemem elé kerültek. Ezek a kisebb és
nagyobb festmények rendszeren egy-egy érdeke-
sebb darabját mutatták a magyar Alföldnek,
melyért Petőfi annyira rajongott s melynek
édes borongására készítő szépségeit oly sokszor
és oly örömezt énekelte meg **Tompa Mihály.**
Spányi Béla, ha művészetét e két költő művé-

NYIRFÁK A TÓ PARTJÁN. — Spányi Béla festménye.